

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2023-2025

TALOUSARVIO 2023

11.10.2022 SSKKY Hallitus 101 §
15.11.2022 SSKKY Hallitus 121 §

24.11.2022 SSKKY Valtuusto 19 §

Sisällysluettelo

1. Kuntayhtymän yleiset tavoitteet	4
2. Kuntayhtymän strategia	6
2.1 Kuntayhtymän visio ja missio	8
2.2 Strategian mukaiset tavoitteet.....	8
2.3 Strategiset ja operatiiviset tavoitteet.....	8
3. Kuntayhtymän arvot	11
4. Talousarvion rakenne.....	12
4.1 Strategiaosa	12
4.2 Käyttötalousosa.....	12
4.3 Tuloslaskelmaosa	12
4.4 Investointiosa	13
4.5 Rahoitusosa	13
5. Kuntayhtymän talous ja riskien hallinta	14
5.1 Rahoitusjärjestelmä	14
5.2 Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan periaatteet.....	16
5.2.1 Yleiset periaatteet	16
5.2.2 Rahoitus	19
5.3 Rahoitusnäkymät taloussuunnitelmakaudelle	21
5.4 Riskit ja niiden hallinta	25
6. Käyttötalous	27
6.1 Salon seudun ammattiopisto	27
6.2 Koulutuksen järjestämispalvelut	30
7. Tuloslaskelmaosa	34
8. Investointiosa	39
8.1 Investoinnit, kiinteä omaisuus	39
8.2 Investoinnit, irtain omaisuus	40
8.3 Sitovuus.....	40
9. Rahoitusosa.....	41
9.1 Vieras pääoma	42
9.2 Sitovuus ja seuranta	43
10. Yhteenveto keskeisistä tulo- ja menoeristä, sitovista eristä; sekä seuranta	45
11. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	47
11.1 Johdanto	47
11.2 Henkilöstön määrä ja rakenne	47
11.3 Periaatteet erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä	49
11.4 Työkyky ja työmarkkinakelpoisuus	50
11.5 Ammatillinen osaaminen	51

11.5.1 Arvio osaamistarpeista.....	51
11.5.2 Ammatillisen osaamisen kehittäminen.....	51
11.6 Suunnitelmien toteutumisen seuranta.....	52
12. Salon seudun koulutus oy	53
13. Koulutuskuntayhtymän konserni.....	55
14. Kuviot ja taulukot yhteenveto.....	56

1. Kuntayhtymän yleiset tavoitteet

Salon seudun koulutuskuntayhtymä aloittaa 65. toimintavuotensa varsin normaaleissa toimintaolosuhteissa. Edelliset vuodet ovat kuitenkin osoittaneet, että toimintaympäristö muuttuu nopeasti ja valmiutta sekä varautumista reagoida yllättäviinkin tilanteisiin vaaditaan aikaisempaa enemmän. COVID-19 pandemia jatkuu, vaikka sen vaikutukset toimintaan ovatkin varsin vähäiset. Päivittäiseen toimintaan vaikuttaa voimakkaammin Ukrainan ja Venäjän välinen sotatila. Sotaa paenneita ukrainalaisia on hakeutunut – erityisesti Salon seudulla - runsaasti myös ammatillien koulutuksen pariin.

Salon seutukunta voi työllisyyden näkökulmasta erinomaisesti, työttömyysluvut ovat ennätyksellisen alhaalla. Yritysten rekrytointitarpeesta kertovat niin tilastot, yhteydenotot oppilaitokseen kuin lehtien työpaikkailmoituksetkin. Useilta työnantajilta on tullut jopa viestiä työvoimapulasta, joka pahenee jatkuvasti.

Näistä lähtökohdista talousalueellamme on edelleen nähtävissä suuri tarve niin ammatilliselle perus- kuin lisäkoulutuksellekin. Elinkeinorakenteen, yhteiskunnan ja työelämän muutosten johdosta koulutusten sisältöä kehitetään ja koulutuspaikkoja uudelleensuunnataan sellaisille koulutusaloille, joissa valmistuvien opiskelijoiden työllistymismahdollisuudet ovat mahdollisimman korkeat. Kokonaisuutena koulutusmäärät eivät merkittävästi muutu edellisten vuosien tasoon verrattuna.

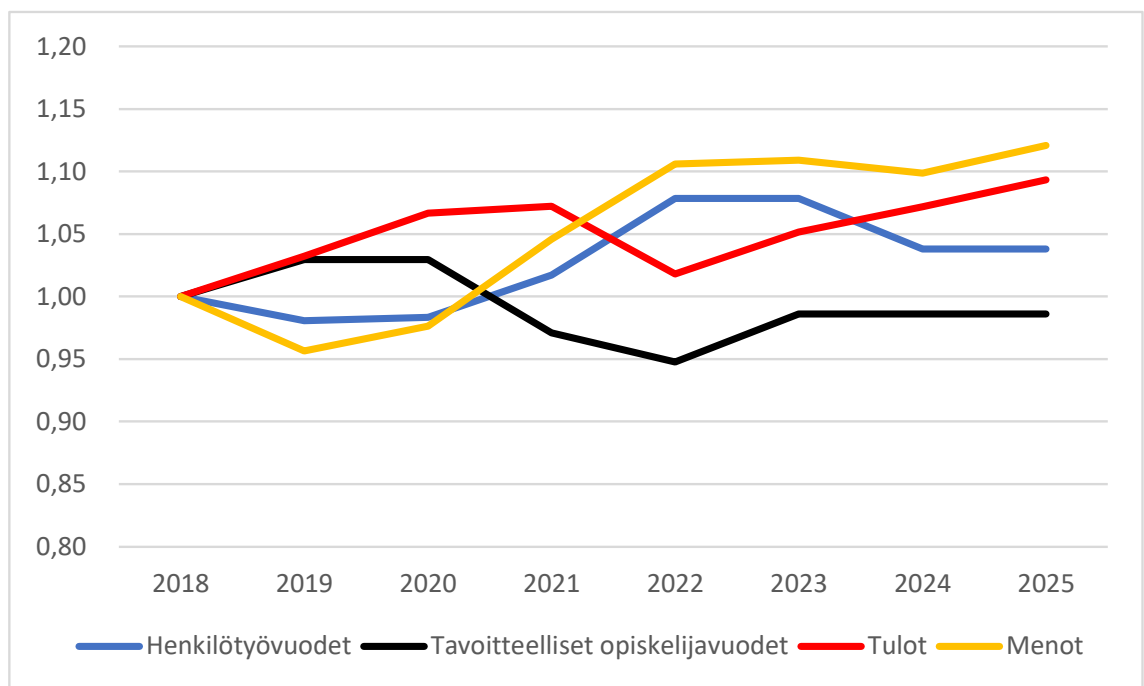
Työelämän osaamistarpeiden ja teknologian kehityksen johdosta oppimisympäristöjen kehittäminen ja uudistaminen ovat jatkuvaa toimintaa, joka edellyttää myös taloudellista panostusta niin koneisiin ja laitteisiin kuin myös henkilökunnan osaamisen kehittämiseen. Samoin olemassa olevien koneiden, kaluston ja tilojen yllä- ja kunnossapito edellyttävät jatkuvaa panostusta. Konkreettisesti nämä panostukset näkyvät kuntayhtymän kaluston hankintasuunnitelmissa ja henkilöstön koulutussuunnitelmissa.

Toimintaympäristön muutoksia analysoitaessa on hahmotettu kahdeksantoista merkittävää epäjatkuvuutta, jotka edellyttävät kuntayhtymältä toimenpiteitä. Epäjatkuvuuksiin vastaamiseksi aloitettiin kesällä 2022 kuntayhtymän strategian uudistaminen. Suunnitteluun ovat osallistuneet niin henkilökunta, opiskelijat, jäsenkuntien ja työelämän edustajat kuin kuntayhtymän luottamushenkilötkin.

Kuntayhtymän suurimmat riskit liittyvät edelleenkin tulevaisuuden epävarmuutekijöihin, joista merkittävimpiä ovat rahoituksen ja opiskelijamäärän kehitys. Erityisesti epävarmuus rahoituksen jatkuvuudesta ja ennustettavuudesta kasvaa: kevään 2023 eduskuntavaalien tulokset vaikuttavat suurella todennäköisyydellä ammatillisen koulutuksen rahoituksen kokonaisuuteen; toisaalla rahoituksen suhteellisuus vaikuttaa siihen, miten kokonaisrahoitus jakautuu koulutuksen järjestäjien kesken ja mikä Salon seudun koulutuskuntayhtymän osuus kokonaisuudesta on.

Riskien hallinnan näkökulmasta maailman muutosta kuvaa tosin se, että suurimpien riskien joukkoon on noussut myös tieto-, henkilö- ja keskeytysriskejä.

Epävarmuuden ja niitä seuraavien epäjatkuvuustekijöiden hallitsemiseksi seurataan muutosten valmistelua ja toteutumista tarkoin sekä myötävaikutetaan mahdollisuuksien mukaan muutoksen suuntaan. Lisäksi operatiivisia riskejä hallitaan kuntayhtymän riskisuunnitelman mukaisesti. Vallitsevista epävarmuuksista ja riskeistä huolimatta odotusarvo on, että suunnittelukaudella toiminta on suhteellisen vakaata, kuten kuva 1 osoittaa. Aikaisempien vuosien lisäsuoritepäätöksillä myönnetyn, opettajien ja ohjaajien palkkaukseen tarkoitetun, määrärahan pieneneminen tosin pienentää hieman käytettävissä olevia resursseja.



Kuva 1: Salon seudun koulutuskuntayhtymän resurssien suhteellinen kehittyminen verrattuna vuoden 2018 tasoon.

2. Kuntayhtymän strategia

Kuntayhtymän strategia on uudistettu vuoden 2022 aikana. Se määrittelee suunnittelukauden keskeisimmät kehittämistoimenpiteet ja niiden prioriteetit. Yksityiskohtaiset toimenpiteiden toteutussuunnitelmat ja tavoitteet vahvistetaan erikseen kunakin vuonna talousarvion laadinnan yhteydessä. Samassa yhteydessä kuntayhtymän hallitus seuraa strategisten tavoitteiden toteutumista ja käsittelee mahdolliset strategian täydennykset ja muutokset.

Toimintaympäristön jatkuva ja kiihtyvä muutos eivät mahdollista strategista suunnittelua kiinteälle ajanjaksolle. Siksi strategiakauden päättymistä ei ole määritelty. Suunnitellut toimenpiteet ovat kuitenkin sellaisia, joiden toteuttaminen edellyttää pitkäjänteistä, suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa. Vaikka vision mukainen päämäärä säilyykin, on mahdollista, että sen toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet muuttuvat hyvinkin nopeasti. Tästä syystä strategiaa toteutetaan etupainotteisesti siten, että vision tavoite toteutuu päivittäisessä työskentelyssä.

Muutosten nopeuteen vaikuttavat niin teknologian kehittyminen, maailmantalouden kehitys, valtakunnan tason koulutuspoliittiset linjaukset ja niiden muutokset, alueellinen talouselämän kehitys kuin muutokset eri ammattien osaamistarpeissa. Onkin selvää, että strategiaa ja sen tavoitteita on syytä tarkastella laajemmin alkaneella uudella valtuustokaudella.

Kesällä 2020 ja keväällä 2021 tehtyjen analyysien perusteella Salon seudun koulutuskuntayhtymän toimintaan kohdistuu 18 merkittävää epävarmuustekijää, joilla voi olla sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia.

1. Opiskelijahankinta on muuttunut ja muuttuu edelleen haasteelliseksi. Lähestyvä peruskoulun päättävien opiskelijoiden ikäluokkien pieneneminen, muuttoliike, työelämän muutokset ja alueen työllisyystilanteen vaihtelut vaikuttavat sekä hakijamääriin että mahdollisten opiskelijoiden kiinnostukseen ammatillista koulutusta kohtaan.
2. Opiskelijoiden moninaisuus on kasvanut ja kasvaa edelleen. Ikäjakautuman, kulttuuritaustan, aikaisemman työelämäkokemuksen ja opiskelijoiden elämäntilanteiden kirjo on entistä laajempi.
3. Elinikäinen / jatkuva oppiminen luo tarpeita uudentilaisille koulutuksen toteuttamistavoille sekä asettaa suuria vaatimuksia koulutuksen sisällön kehittämiseksi.
4. Opiskelijoiden erityisen tuen tarve on ollut jo pitkään kasvussa.
5. Digitaalisuus sekä luo mahdollisuuksia uudentilaisiin oppimuskokemuksiin että edellyttää uudentilaisista lähestymistä opetuksen toteuttamiseen. Myös työelämässä tarvittavat digitaidot – työtehtävästä tai toimialasta riippumatta – lisääntyvät.

6. Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen on panostettu merkittävästi tällä hallituskaudella. Miten painotukset jakautuvat tulevaisuudessa, on epävarmaa. Myös opiskelijahankinnan onnistumisella on vaikutusta. Käynnissä oleva toisen asteen koulutuksen kehittämishanke on myös johtamassa rahoitusjärjestelmää koskeviin muutoksiin.
7. Poliittinen päätöksenteko on viimeisten vuosien aikana johtanut suuriin muutoksiin ammatillisen koulutuksen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Vuoden 2023 keväällä järjestetään eduskuntavaalit, joiden tuloksen mukana tulevia muutoksia on vaikea ennakoida.
8. Koulutuksen järjestäjäverkon rakenne riippuu sekä ammatillisen koulutuksen kiinnostavuuden kehityksestä että poliittisista päätöksistä. Toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeen myötä on jälleen käynnistetty keskustelu erityisesti pienten koulutuksen järjestäjien tulevaisuudesta. On myös esitetty, että ammatillisen- ja lukiokoulutuksen yhteyttä tulisi lähentää.
9. Kansainvälistymiseen kannustetaan valtakunnallisesti ja kiinnostus kansainväliseen toimintaan kasvaa. Kansainvälisyyttä lisäävät myös erilaisista kulttuuritaustoista tulevat opiskelijat. Myös työelämän kansainvälistyminen kiihtyy.
10. Pandemiat, epidemiat ja muut kriisitilanteet – jatkuuko nykyinen epävarmuus. Vaikutukset näkyvät niin elinkeinoelämässä ja sitä kautta työllistymisessä kuin ammatillisen koulutuksen järjestäjien toimintaedellytyksissäkin.
11. Elinkeinoelämän muutokset Salon seudulla riippuvat useista pääosin globaaleista tekijöistä, mikä vaikeuttaa osaamistarpeiden ennakointia.
12. Työvoimapalveluiden kuntakoikeilu ja sen jälkeen toteutuva työvoimapalveluiden uudelleenjärjestely muuttaa tapaa, jolla työttömiä työnhakijoita ohjataan koulutuspalveluiden piiriin.
13. Kestävään kehitykseen ja ilmastomuutoksiin liittyvien toimien nopeus kasvaa ja luo uusia osaamistarpeita.
14. Opiskelijoiden sekä työnantajien yksilöllisten koulutusratkaisujen tarve kasvaa.
15. Kuntayhtymän koulutusten toteuttamisen alue on laajentunut Salosta Somerolle ja Paimioon. On mahdollista, että laajeneminen jatkuu myös muihin kuntiin. Myös opiskelijahankinnan haasteet lisäävät tarvetta toiminta-alueen laajentamiseen.
16. Erilaisia työvaltaisia koulutusratkaisuja tulee lisää.
17. Työnantajien rooli opiskelijahankinnassa kasvaa ja korostuu. Esimerkiksi oppisopimukseen perustuvat työllistymis- ja koulutusratkaisut yleistyvät.
18. Tiedon hallinnan ja turvaamisen merkitys kaikessa toiminnassa korostuu digitaalisuuden lisääntyessä

Uuden strategian toteuttaminen käynnistyy heti vuoden alusta. Toimenpiteet kohdistuvat kolmeen painopistealueeseen: opetus ja oppiminen, työyhteisö ja tieto. Toimenpiteet on suunniteltu siten, että ne vastaavat mahdollisimman tehokkaasti toimintaympäristön luomiin epävarmuuksiin.

2.1 Kuntayhtymän visio ja missio

Salon seudun koulutuskuntayhtymän missio eli perustehtävä on edellen:

Osaamista työelämän tarpeisiin

Missio kuvastaa toteutettavan koulutuksen työelämävastaavuutta ottaen huomioon elinkeino- ja työelämään vaikuttavat toimintaympäristön muutokset.

Kuntayhtymän missiota toteutetaan siten, että toiminnan tuloksellisuus ja vaikuttavuus kasvavat määritellyn vision, eli strategisen tahtotilan, mukaisesti:

Laadukkain monialainen ammatillisen osaamisen kehittäjä

Visio kuvastaa kuntayhtymän keskeistä tavoitetta, jonka on tarkoitus toteutua nousujohteisesti tämän strategisen suunnittelukauden aikana. Mittarina on koulutuksen järjestäjien vertailu: Vertailuna käytetään suurten (yli tuhat tavoitteellista opiskelijavuotta) monialaisten ammatillisen koulutuksen järjestäjien opiskelijavuotta kohti saamaa tuloksellisuus- ja vaikuttavuusrahoitusta. Tavoitearvona on olla ensimmäinen.

2.2 Strategian mukaiset tavoitteet

Kuntayhtymän strategiassa kullakin painopistealueella on yksi päätavoite:

1. Opetus ja oppiminen: Laadukasta osaamista työelämään ja jatko-opintoihin
2. Työyhteisö: Osaava ja innostunut henkilökunta, jolla on halu ja tahto kehittää itseään ja työyhteisöään yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi
3. Tieto: Olennainen tieto yhteiseksi näkemykseksi ja tekemiseksi

2.3 Strategiset ja operatiiviset tavoitteet

Kuntayhtymän päivittäisen toiminnan ensisijainen tavoite on varmistaa opiskelijoiden osaaminen ja mahdollistaa heidän sijoittumisensa joustavasti työmarkkinoille ja/tai jatko-opintoihin. Se edellyttää, että toiminta vastaa niitä vaatimuksia, joita opetus- ja kulttuuriministeriö on ammatilliselle koulutukselle asettanut samoin kuin muiden koulutusasiakkaiden ja rahoittajien odotuksia. Erityisesti kiinnitetään huomiota opintojen edistymiseen ja loppuunsaattamiseen sekä keskeyttämisasteen pienentämiseen.

Strategian uudistamisen yhteydessä on aikaisemmat strategiset ja operatiiviset tavoitteet yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi.

Strategian toteutumisen kannalta keskeisimmät mittarit painopistealueittain ovat:

1. Opetus ja oppiminen

- Opiskelijoiden työllistyminen
- Jatko-opintoihin sijoittuminen
- Opiskelijavuodet
- Asiakaskokemus, jota mitataan opiskelija- ja työelämäpalautteella
- Hakeutuminen koulutukseen

2. Työyhteisö

- Työtyytyväisyys, jossa mittareina ovat vaihtuvuus, henkilöstökyselyn tulokset sekä itsensä kehittämismittari

3. Tieto

- Tutkintojen suorittaminen
- Tutkinnon osien suorittaminen
- Eroaminen
- Toimintakateprosentti

Odotusten ja vaatimusten toteutumista seurataan kuntayhtymän tuloskorttiin asetettujen tavoitteiden perusteella:

SSKKY tulokortti 2023 - 2025					
STRATEGINEN PAINOPISTE	INDIKAATTORI	MITTARI	2023 Tavoite	2024 Tavoite	2025 Tavoite
Opetus ja opiskelu	Opiskelijapalaute	Kansallinen amispalaute (alkupalaute 1/4, loppupalaute 3/4 - vähintään)	4,3	4,3	4,3
	Työelämäpalaute	Valtakunnallinen työelämäpalaute (työpaikka- ja työpaikkaohjaajakyselyn keskiarvo)	4,4	4,4	4,4
	Hakeutuminen koulutukseen	Aloittavien OKM-rahoitteisten tutkinnon suorittajien määrä (vähintään)	1000	1000	1000
		Opiskelijavuodet (vähintään OKM:n myöntämien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä. Tavoite täsmentyy, kun rahoituspäätös on saatu.)	OKM:n suorite-päätöksen mukainen tavoite	OKM:n suorite-päätöksen mukainen tavoite	OKM:n suorite-päätöksen mukainen tavoite
		Opiskelijavirtauma (indikaattori - ei tavoitearvoa)			
	Opiskelijoiden työllistyminen	1 vuosi tutkinnon jälkeen työlliset - sisältää oppisopimusopiskelijat (vähintään)	68 %	69 %	70 %
	Jatko-opintoihin sijoittuminen	1 vuosi tutkinnon jälkeen päätoiminen opiskelija, koululainen + työllinen opiskelija - sisältää oppisopimusopiskelijat (vähintään)	15 %	15 %	15 %
Työyhteisö	Henkilöstön vaihtuvuus	Päättäneiden toistaiseksi voimassa olevien palvelussuhteiden määrä / henkilökunnan kokonaismäärä vuoden lopussa (enintään)	10 %	10 %	10 %
	Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstökysely. Asteikko 1..5. (vähintään)	3,6	3,7	3,7
	Henkilöstön kehittäminen	Oman osaamisen kehittämiseen osallistuneiden osuus kaikista työntekijöistä	100 %	100 %	100 %
Tieto	Kustannukset	Toimintakate (vähintään)	5 %	6 %	6 %
	Tutkintojen suorittaminen	Suoritettujen koko tutkintojen määrä (vähintään)	720	720	720
		Tutkintojen määrä / ko. vuonna opiskelun lopettaneet tutkinnon suorittajat (vähintään)	72 %	72 %	72 %
	Tutkinnon osien suorittaminen	Suoritetut tutkinnon osat (vähintään kpl)	7000	7000	7000
	Eroaminen	Koulutuksen ennen HOKS:n tavoitteiden täyttymistä lopettaneiden osuus kaikista opiskelijoista, ei työhön tai muuhun koulutukseen tms. siirtyneitä tai väliaikaisia keskeytyksiä (enintään)	7 %	7 %	7 %

Taulukko 1: Kuntayhtymän tulokortti

3. Kuntayhtymän arvot

Kuntayhtymän arvot ovat periaatteita, jotka ohjaavat niin luottamushenkilöiden kuin työntekijöidenkin valintoja, päätöksentekoa ja päivittäisten tehtävien hoitamista.

Arvojen tehtävä on helpottaa koko organisaation yhteistoimintaa ja auttaa ymmärtämään, millaisia asioita pidetään tärkeänä ja mihin kuntayhtymän johtaminen ja siihen liittyvä päätöksenteko perustuu.

Strategian uudistamisen yhteydessä myös kuntayhtymän toiminnan arvoperustaa on tarkasteltu kriittisesti. Se on johtanut toimintaympäristön muutosten edellyttämiin tarkennuksiin.

Salon seudun koulutuskuntayhtymän arvot ovat:

UUDISTUMISKYKY

Uudistumiskyky tarkoittaa jatkuvaa toiminnan parantamista. Toimintaympäristön muutosten analysoinnin ja asiakasodotuksia selvittämällä suuntaamme toimintaamme ja panostamme oikeanlaiseen henkilöstön osaamiseen ja kehittämiseen.

TULOKESELLISUUS

Tuloksellisuus on koulutuskuntayhtymän vaikutusalueen elinvoimaisuuden ja kilpailukykyyn lisäämistä. Toimimme taloudellisesti aiheuttamatta kustannuksia jäsenkunnillemme. Tuloksellinen toiminta mahdollistaa asiakkaidemme omien tavoitteiden saavuttamisen ja henkilöstön jatkuvan kehittämisen.

YHTEISÖLLISYYS

Edistämme opiskelijoiden, työntajien, yhteistyöorganisaatioiden ja koko seutukunnan kilpailukykyä oman asiantuntemuksemme avulla. Luomme alueen toimijoille mahdollisuuksia edistää omaa kilpailukykyään yhdistämällä eri toimijoiden voimavaroja. Yhteistoiminnallinen työyhteisö antaa henkilöstölle mahdollisuudet oman osaamisen hyödyntämiseen.

VASTUULLISUUS

Toimimme asiakkaiden odotusten mukaisesti, pidämme heille antamamme lupaukset ja arvostamme heitä yksilöinä. Yhteiskuntavastuu tarkoittaa meille vastuuta opiskelijoista, ympäristöstä ja työolosuhteista. Lisäksi se on vuoropuhelua työelämän kanssa, talouden ja toiminnan tehokkuutta sekä osaamisen ajantasaisuutta.

4. Talousarvion rakenne

Koulutuskuntayhtymän talousarvio koostuu strategia-, käyttötalous-, tuloslaskelma- sekä investointi- ja rahoitusosasta.

4.1 Strategiaosa

Strategiaosassa määritellään suunnitelmakauden keskeisimmät kehittämistoimenpiteet ja niiden tavoitteet. Strategian uudistamisen yhteydessä kuntayhtymän strategiset ja operatiiviset tavoitteet on yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi. Kuntayhtymän strategian toteutumista seurataan tuloskorttiin koottujen mittareiden kautta. Mittarien tavoitearvot tarkastetaan vuosittain talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Kuntayhtymän valtuusto ja hallitus seuraavat strategisten tavoitteiden toteutumista, ja käsittelevät toimintaympäristöstä mahdollisesti aiheutuvat strategian täydennykset ja muutokset.

4.2 Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa budjetoidaan koulutuskuntayhtymän toiminnalle asetettujen tavoitteiden järjestämisen vaatimat menot sekä tulot. Kunkin tulosalueen tilivelvollinen viranhaltija on merkitty käyttötalousosassa. Valtuusto asettaa käyttötalousosassa tulosalueiden nettomuotoiset tulostavoitteet.

4.3 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan koulutuskuntayhtymän tasolla, kuinka tilikauden tulo-rahoitus riittää kattamaan toiminta- ja rahoitusmenot sekä suunnitelmapoistot. Suunnitelmapoistot on tehty valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Tuloslaskelmaosa sisältää koulutuskuntayhtymän sekä ulkoiset että sisäiset tulot ja menot. Tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään toimintakate ja vuosikate. Tuloslaskelmaosan viimeisenä rivinä koulutuskuntayhtymässä esitetään tilikauden ylijäämä (alijäämä), koska kuntayhtymässä budjetoidaan talousarviota laadittaessa arvioitavissa olevat tilinpäätöserät. Tällaiset erät ovat investointivarausten purkaminen sekä aiemmin toteutuneisiin investointeihin liittyvät poistoeron muutokset. Nämä erät eivät ole määrärahoja.

Tulosbudjetin lisäksi esitetään tulo-rahoituksen riittävyyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavien tunnuslukujen tavoitearvot. Nämä tunnusluvut ovat toimintakateprosentti, vuosikatteen osuus poistoista sekä taseeseen kertynyt yli-/alijäämä, johon tiivistyy kuntayhtymän koko tulohistoria.

4.4 Investointiosa

Investointiosan avulla ohjataan kuntayhtymän investointihankintoja. Se sisältää suunnitelmakauden vuosille jaksotetut investointisuunnitelmat ja määrärahatarpeet kuntayhtymän tasolla kiinteän ja irtaimen omaisuuden osalta. Investointien hankintamenot on budjetoitu arvonlisäverottomin hinnoin. Kiinteän omaisuuden hankekohtaisissa tavoitteissa on selvitetty, onko kyseessä uudis-, laajennus- vai korvausinvestoinnista. Hallitus päättää talousarviovuonna irtaimen omaisuuden investointimäärärahojen kohdentamisesta yksittäisille hankkeille, ja niiden jaksottamisesta.

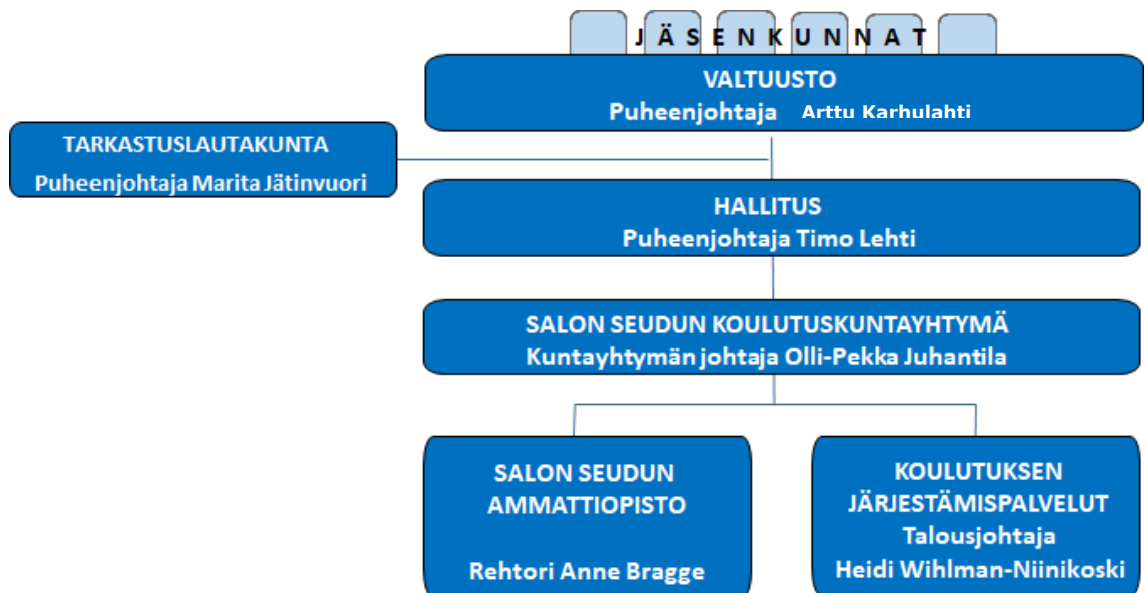
Rakennusten osalta investointiosassa esitetään investoinnin kohdistuessa kahdelle tai useammalle suunnitteluvuodelle investointihankkeen kokonaiskustannusarvio ja sen jaksotus suunnitteluvuosille. Hallituksella on toimivaltuus tarkistaa investointikohteen hankintamenon jaksottamista suunnitelmakaudella kokonaiskustannusarvion rajoissa.

4.5 Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään *Toiminnan ja investointien rahavirta*. Välisumman ollessa positiivinen investoinnit on pystytty rahoittamaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja/tai omaisuuden myynnillä. Jos välisumma on negatiivinen, välisumma osoittaa sen määrän, joka on rahoitettava kassavarjoilla tai pääomarahoituksella. Toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran yhteenlaskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kuntayhtymän maksuvalmiuteen. Tilinpäätöksen rahoituslaskelmaan verrattuna talousarvion rahoitusosa on suppeampi, koska siinä ei esitetä muut maksuvalmiuden muutokset –erää, jota ei voida käytännössä budjetoida etukäteen sen luonteen vuoksi esimerkiksi vaihto-omaisuuden ja saamisten muutokset sekä korottomien velkojen muutokset.

Rahoitusosan yhteydessä esitetään myös toiminnan ja investointien rahoitusta koskevat tavoitteet ja niiden toteutumista mittaavien tunnuslukujen tavoitearvot. Nämä tunnusluvut ovat laskennallinen lainanhoitokate ja kassan riittävyys. Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen avulla osoitetaan investointien omarahoitussuuden toteutuminen. Kertymän kehitystä tarkastellaan vuosittain. Ensimmäinen tarkasteltava vuosi on talousarvion laadintavuotta edeltävän tilinpäätös-vuoden Toiminnan ja investointien rahavirta, ja viimeinen tarkasteltavan talous-suunnitelmakauden viimeinen vuosi. Tarkasteltava ajanjakso on viisi vuotta.

5. Kuntayhtymän talous ja riskien hallinta



Kuva 2: Salon seudun koulutuskuntayhtymän organisaatio.

5.1 Rahoitusjärjestelmä

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä on budjettiperusteinen eli ammatillista koulutusta rahoitetaan valtion talousarviossa olevan määrärahan puitteissa. Rahoitus on suhteellista eli koulutuksen järjestäjän rahoitus perustuu järjestäjän osuuteen kaikkien järjestäjien rahoitukseen vaikuttavista tekijöistä. Toteutuneet kustannukset eivät vaikuta suoraan määrärahan tasoon. Rahoitus on yleiskatteellista eli rahoitus myönnetään ja maksetaan koulutuksen järjestäjälle, joka päättää rahoituksen käytöstä sen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Rahoitusjärjestelmä muodostuu neljästä peruselementistä, jotka ovat laskennallisesti määräytyvät perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitus sekä erikseen opetus- ja kulttuuriministeriöstä haettava strategiarahoitus, joka myönnetään valtionavustuksena. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä muutettiin vuonna 2021 siten, että perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen osuudet jäädettiin vuoden 2020 tasolla: perusrahoituksen osuus on 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 prosenttia.

Perusrahoitus perustuu koulutuksen järjestäjille myönnettäviin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin ja järjestäjäkohtaiseen koulutusprofiiliin (painotetut opiskelijavuodet). Opiskelijavuosi on suorite, joka muodostuu 365 päivästä, joiden aikana opiskelija otetaan huomioon rahoituksen perusteena. Pääsäännön mukaan opiskelija otetaan huomioon opiskeluoikeuden alkamispäivästä lukien siihen päivään asti, kun opis-

kelijan opiskeluoikeus päättyy. OKM:n koulutuksen järjestäjälle myöntämät tavoitteelliset opiskelijavuodet varainhoitovuodelle ovat vähintään ammatillisen tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa ilmoitetun mukaiset.

Suoritusrahoitus määräytyy suoritettujen tutkintojen lukumäärän sekä tutkintojen osien osaamispisteiden perusteella. Suoritusrahoitukseen vaikuttaa myös tutkinnon suorittajan pohjakoulutus. Rahoituksen perusteena käytettävät suoritetiedot pohjautuvat varainhoitovuotta kahta vuotta aiemmin toteutuneisiin tietoihin eli vuoden 2023 rahoitukseen vaikuttaa 2021 suoritetiedot.

Vaikuttavuusrahoitus perustuu tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden työllistymiseen tai jatko-opintoihin siirtymiseen; tutkintokoulutuksen aloittaneiden ja opiskelunsa päättäneiden antamaan opiskelijapalautteeseen sekä koulutussopimus- ja oppisopimustyöpaikkojen antamaan työelämäpalautteeseen. Työelämäpalaute vaikuttaa ensimmäisen kerran vuoden 2023 vaikuttavuusrahoitukseen. Työllistymisen ja jatko- opintoihin siirtymisen osuus laskennallisesta vaikuttavuusrahoituksesta on seitsemän prosenttia. Opiskelijapalautteen sekä työelämäpalautteen osuus on yhteensä kolme prosenttia.

Työllistyneiden ja jatko-opiskelijoiden tiedot saadaan Tilastokeskuksesta, ja ne kuvaavat talousarviovuotta neljä vuotta aiemmin valmistuneiden tilannetta vuosi valmistumisen jälkeen eli vuonna 2023 otetaan huomioon vuonna 2019 tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden tilanne vuoden 2020 lopussa. Vaikuttavuusrahoituksen perustana oleva opiskelijapalautetieto ja työelämäpalautetieto on ajanjaksolta 1.7.2021 – 30.6.2022.

Rahoitukseen vaikuttavat myös koulutuksen järjestäjän suoritettujen tutkintojen sijoittuminen kustannusryhmiin, joita ovat viisi eri tutkintoihin johtavien koulutusten kustannusryhmää sekä Tuva, Telma ja oppimisvalmiuksia tukevat opinnot ja muu ammatillinen koulutus -ryhmät. Lisäksi järjestäjän saamaan rahoitukseen vaikuttavat mm. järjestetyn koulutuksen tutkintotyyppi (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinto sekä oppisopimuskoulutus), erityisen tuen ja majoituksen järjestäminen sekä työvoimakoulutuksen ja vankilaopetuksen järjestäminen. Kaiken kaikkiaan erilaisia rahoituskertoimia on yhteensä 43.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää joulukuussa tehtävällä varsinaisella suoritepäätöksellä ammatillisen koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrät ja perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen euromäärät seuraavalle varainhoitovuodelle. Osa tavoitteellisista opiskelijavuosista ja perusrahoituksesta jätetään jaettavaksi varainhoitovuoden aikana tehtävillä lisäsuorite- ja oikaisupäätöksillä. Varsinaisessa suoritepäätöksessä vahvistetaan myös varainhoitovuoden suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen laskennassa käytettävät suoritteet ja perusrahoituksen tavoitteellisten opiskelijavuosien painotus. Rahoitus myönnetään rahoituspäätöksellä, mikä tehdään vuoden lopussa sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt talousarvion.

5.2 Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan periaatteet

5.2.1 Yleiset periaatteet

Valtuuston on kuntalain 110.1 §:n mukaan hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi vuodeksi talousarvio sekä otettava huomioon kuntayhtymän ja sen muodostaman konsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalain 110.3 §:ssä säädetään, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä voidaan ottaa huomioon taloussuunnitelman tasapainossa. Kunnan/kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan/kuntayhtymän tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kuntalaki ei edellytä muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nollatulokseen.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että se toteuttaa kuntayhtymän strategiaa ja edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään myös kuntayhtymän ja sen muodostaman konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kuntayhtymän talousarvion laadinnassa on noudatettu Kuntaliiton julkaisua Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma (Helsinki 2022, 5. uudistettu painos). Talousarvioesitykset on koottu tulosalueittain arvioimalla tulokehitys ja toiminnasta aiheutuvat kustannukset sekä asettamalla toimintakatetavoitteet. Suunnitelmakauden 2023 -2025 sekä toiminnallisten että taloudellisten tavoitteiden asettamiseen on vaikuttanut kuntayhtymän strategiasta tulevien toimenpiteiden lisäksi keskeisesti valtion hallitusohjelmassa ammatilliselle koulutukselle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset toimenpiteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kuntayhtymän että sen konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuvassa 3 on esitetty kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelun viitekehys.



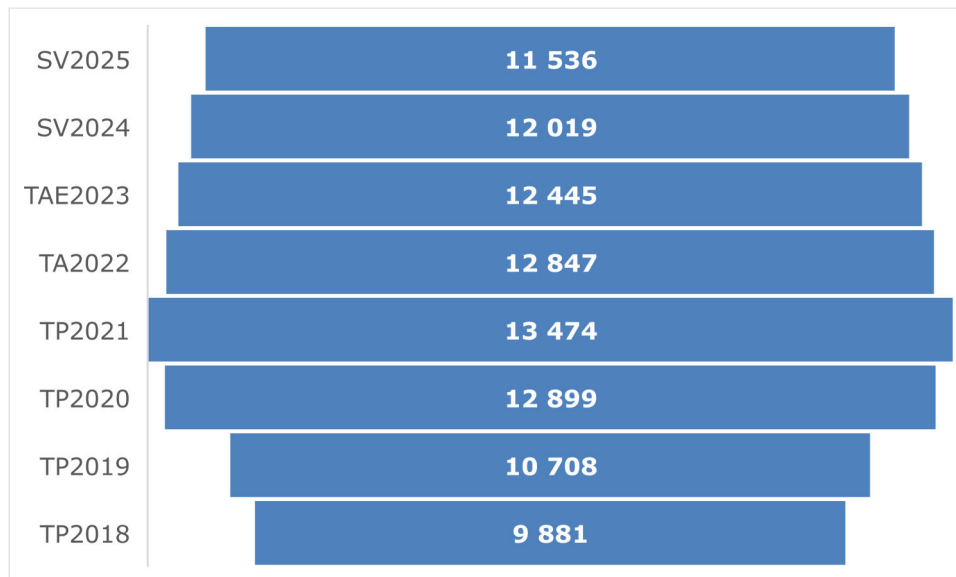
Kuva 3: Kuntayhtymän toiminnan- ja taloussuunnitelman valmistelun viitekehys

Perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän talousarvio on laadittu siten, että kuntayhtymä kattaa itse toimintansa aiheuttamat menot. Menot katetaan pääosin valtiolta saatavalta ammatillisen koulutuksen rahoituksella. Kuntayhtymän muita tuloja ovat mm. asiakastyö- ja vuokratulot sekä palveluiden myynti tytäryhtiölle. Investointimenot katetaan tulorahoituksella, kassavaroilla sekä tarvittaessa lainarahoituksella. Suunnitelmakaudella 2023-2025 ei arvioida olevan tarvetta lainarahoitukseen.

Kuntayhtymän vuoden 2023 talousarviossa ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitukseen arvioidaan reilun kolmen prosentin kasvua vuoden 2022 rahoituksen (20,395 milj. euroa) tasoon nähden. Kuntayhtymän valtionosuustuloarviossa on otettu huomioon vuosien 2019–2022 tulevaisuusinvestointien rahoituksen siirtymisen rahoitus pohjaan.

Henkilöstökuluihin on varattu kahden prosentin korotus palkkoihin elokuun 2022 toteutuneisiin palkkoihin verrattuna. Eläkemenoperusteinen eläkemaksu poistuu kuntayhtymiltä vuoden 2023 alussa. Tällöin tulee voimaan tasausmaksu, joka ei koske kuntayhtymiä, osakeyhtiöitä, säätiöitä eikä yhdistyksiä vaan se jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden kesken. Kuntayhtymällä tämä uudistus pienentää eläkemaksuja 0,3 milj. euroa vuoteen 2022 verrattuna. Suunnitelman mukaiset poistot on otettu huomioon valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Koska kuntayhtymä on pystynyt kasvattamaan vuosina 2018–2021 taseeseen kertynyttä ylijäämää, tämä mahdollistaa sen, että yksittäisen vuoden negatiiviseen rahoituspäätökseen ei tarvitse heti reagoida erillistoimin. Kuvassa 4 on esitetty kuntayhtymän taseen kertynyt ylijäämä vuosilta 2018–2025. Vuosien 2022-2025 luvut ovat arvioita.



Kuva 4: Kertynyt ylijäämä 2018 - 2025

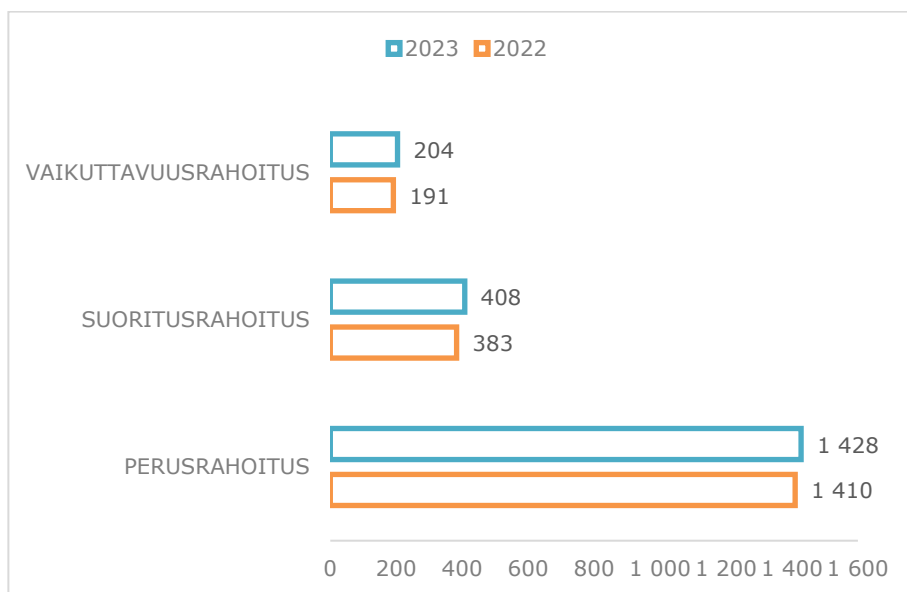
Taloussuunnitelmaa arvioitaessa onkin tarkasteltava tilikausien kumulatiivista ylijäämää vuosina 2020–2025 yksittäisen vuoden alijäämän sijasta. Kuntayhtymä pystyy taloussuunnitelmakaudella hallitusti käyttämään koulutuksen hyväksi taseeseen kertynyttä ylijäämää toimintaympäristön ollessa rahoituksellisesti ja ennustettavuudeltaan haastavampi edellisiin vuosiin verrattuna. Haasteita aiheuttavat mm. talouden epävarmuuden kasvu, kasvava inflaatio ja energiakriisi. Vuodet 2023–2025 tulevat olemaan tulokseltaan alijäämäisiä.

Koulutuskuntayhtymän talouden pitäminen vakaalla pohjalla edellyttää kurinalaista taloudenpitoa tulosalueilla ja toiminnan sopeuttamista muuttuviin toimintaympäristön vaatimuksiin. Taseeseen kertynyt ylijäämä tulee pitää suunnitelmakaudella positiivisena. Pitkäaikavälin tavoitteena tulee olla vuosikatteen riittävyys suunnitelmapoistojen kattamiseen. Kustannuspaikkojen tulosjohtaminen kohdentuu erityisesti rahoituksen perusteena olevien suoritteiden saavuttamiseen: opiskelijavuodet, tutkinnot, tutkinnon osat, työllistyminen, jatko-opintoihin sijoittuminen sekä työelämä- ja opiskelijapalautteet. Myös resurssijohtamisen rooli korostuu aiempaa voimakkaammin.

Koski-palvelu (Kansallinen opintosuoritus- ja tutkintotietojen luovutuspalvelu) tuottaa merkittävän osan koulutuksen järjestäjien rahoituksen määrittämisessä, toiminnan ohjauksessa ja tuloksellisuuden seurannassa tarvittavista tiedosta. OKM:n tavoitteena on, että Koski-palvelusta saatavaa tietoa hyödynnetään tavoitteiden ja indikaattorien määrittelyssä sitä mukaa, kun sen tietosisältö laajenee ja tietoa kertyy useammalta vuodelta. Tämän takia koulutuskuntayhtymässä tulee kiinnittää huomiota Koski-palveluun siirtyvän tiedon laatuun.

5.2.2 Rahoitus

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2023 ammatillisen koulutuksen määräraha on yhteensä 2,055 miljardia euroa, josta laskennallisen rahoituksen osuus on 2,040 miljardia euroa ja strategiarahoituksen osuus 15 miljoonaa euroa. Ammatillisen koulutuksen määräraha kasvaa yli 55 miljoonalla eurolla kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Strategiarahoituksen osuus pysyy samana. Kuvassa 5 on esitetty, miten laskennallinen rahoitus jakaantuu eri rahoituselementteihin vuosina 2022 ja 2023.



Kuva 5: Eri rahoituselementtien osuudet laskennallisesta rahoituksesta vuonna 2022 ja vuonna 2023 (milj. euroa)

Ammatillisen koulutuksen määrärahaa kasvattaa eniten valtion ja kuntien rahoitusosuuksiin tehtävä ammatillisen koulutuksen indeksin (3,7 %) mukainen tarkistus (lisäys yhteensä noin 71,4 milj. euroa). Ammatillisen koulutuksen rahoituspohjan vahvistamiseksi määrärahaa lisätään pysyvästi 50 milj. eurolla. Oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuva määrärahan asteittainen lisäys on noin 9,2 milj. euroa. Hallitus päätti budjettiriihessä lisäksi 7,8 milj. euron kertaluonteisesta lisäyksestä työvoimakoulutuksena järjestettävän hoiva-avustajakoulutuksen lisäämiseksi. Ammatillisen koulutuksen määrärahaa puolestaan pienentää opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin varatun lisärahoituksen päättyminen (-70 milj. euroa) ja lähihoitajakoulutuksen lisäämiseen hoitajamitoituksen muutokseen varautumiseksi varatun määräaikaisen lisärahoituksen asteittainen väheneminen (-13 milj. euroa).

OKM on myöntänyt lähtökohtaisesti laskennallisesti vuosina 2019-2022 koulutuksen järjestäjille vuosittain lisäsuoritepäätöksillä perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena opettajien ja ohjaajien sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin

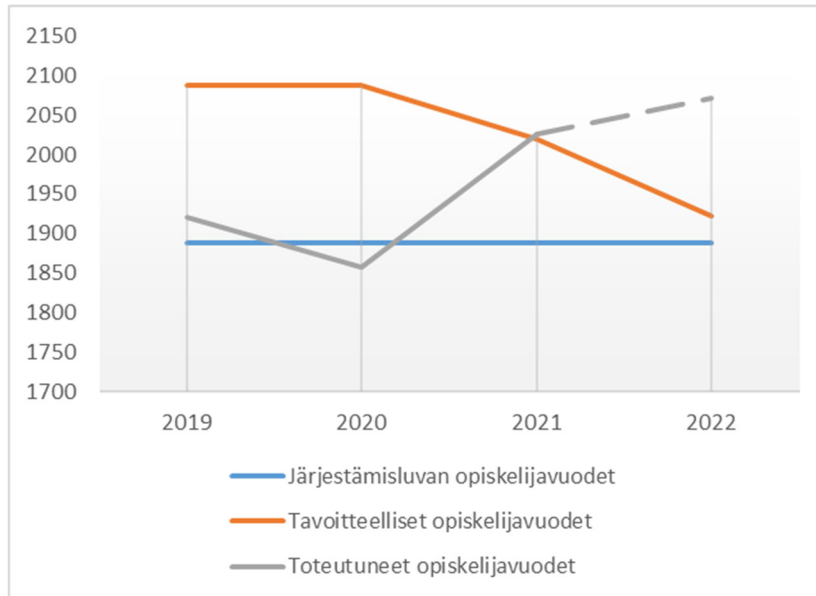
lisärahoitukset, yhteensä 235 milj. euroa. Kohdennuksessa on käytetty tilastoaineistoista muodostettuja kriteereitä, joiden perusteella lisärahoitus on kohdennettu niille koulutuksen järjestäjille, joilla on arvioitu olevan eniten lisätukea tarvitsevia uusia opiskelijoita. Kohderyhminä ovat perusopetuksen päättäneet nuoret, maahanmuuttajat ja heikkojen perustaitojen varassa olevat aikuiset. Lisärahoituksen tarpeellisuutta on myös arvioitu koulutuksen järjestäjien hakemuksissa esittämien lisärahoituksen käyttösuunnitelmien ja lisähenkilöstön rekrytointisuunnitelmien perusteella.

Kuntayhtymälle on myönnetty lisäsuoritepäätöksellä lisärahoitusta yhteensä 2,798 milj. euroa: varainhoitovuodelle 2019 0,260 milj. euroa, varainhoitovuodelle 2020 0,977 milj. euroa, varainhoitovuodelle 2021 0,831 milj. euroa sekä varainhoitovuodelle 2022 0,730 milj. euroa.

OKM:n mukaan lisärahoituksen käyttö ei ole sidottu rahoituksen myöntämisvuoteen. Kirjanpitolautakunnan (myöh. myös Kila) lausunnossa ammatillisen koulutuksen julkisrahoituksen jaksottamisesta todetaan kuitenkin, että lisärahoitus merkitään kokonaisuudessaan tuotoksi sille tilikaudelle, jonka aikana kirjanpitovelvolliselle on sitovasti syntynyt oikeus lisärahoituksen saamiseen. Tämän takia koulutuksen järjestäjä ei voi jaksottaa ja tulouttaa lisärahoitusta sille vuodelle, jona sitä käytetään. Tältä osin tulo menon kohdalle periaate ei toteudu, ja eri vuosien tilinpäätösten tulosten vertailu ja arviointi vaikeutuvat.

Valtion talousarvioesityksessä ammatillisen koulutuksen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on enintään 182 700, josta työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen tulee kohdentaa vähintään 8 800 opiskelijavuotta. Opiskelijavuosien enimmäismäärä pienenee 500 opiskelijavuotta kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon nähden. Mutta työvoimakoulutukseen kohdennettavien opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 700 suurempi kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa. Muutos tavoitteellisten opiskelijavuosien enimmäismäärässä aiheutuu lähihoitajakoulutukseen kohdennettavan lisärahoituksen vähenemisestä (-1 200 opiskelijavuotta) ja työvoimakoulutuksena järjestettävän hoiva-avustajakoulutuksen lisäämisestä (+700 opiskelijavuotta).

Kuntayhtymän koulutuksen järjestämisluvan mukainen vähimmäisopiskelijavuosimäärä on 1889. Tämä luku ei sisällä työvoimakoulutukseen kohdennettuja opiskelijavuosia, jotka OKM ilmoittaa kullekin varainhoitovuodelle erikseen suoritepäätöksen yhteydessä. Koulutuskuntayhtymän tavoitteelliset opiskelijavuodet vuodelle 2022 ovat olleet yhteensä 1922, josta työvoimakoulutuksen osuus on 180 opiskelijavuotta. Talousarviovuodelle 2023 koulutuskuntayhtymä hakee opiskelijavuosia 2050, josta työvoimakoulutukseen 160. Kuvassa 6 näkyy kuntayhtymän järjestämisluvassa olevat, tavoitteelliset ja toteutuneet opiskelijavuodet 2019-2022.



Kuva 6. Opiskelijavuodet 2019-2022

Olennaisista muutoksista tullaan tarvittaessa esittämään valtuustolle talousarvionmuutosehdotus. Hallintosäännön 24 §:n mukaan muutos on olennainen, jos valtuustotasolla sitoviksi määritellyt tavoitteet muuttuvat yli viisi prosenttia (5%).

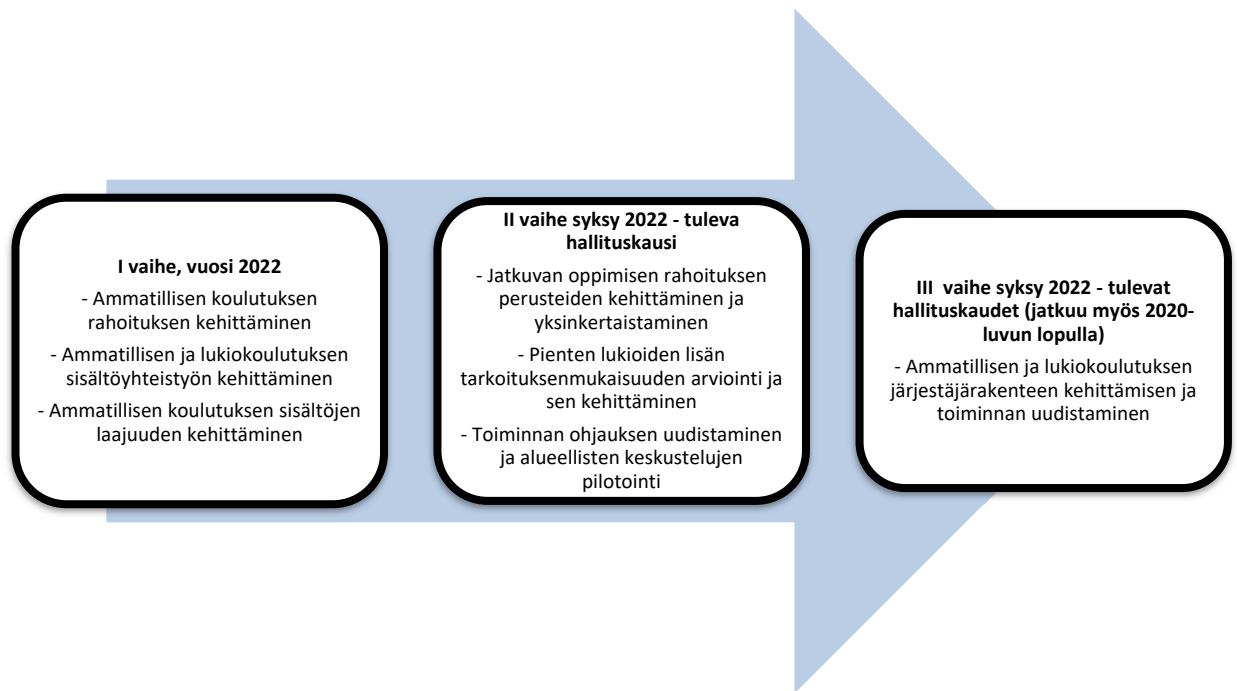
LÄHDE: OKM:n kirje 31.10.2022 / VN/29068/2022 / VN/29068/2022-OKM-1

5.3 Rahoitusnäkymät taloussuunnitelmakaudelle

Suunnitelmakaudella ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmään on suunnitteilla muutoksia, joiden vaikutusta rahoituksen suuruuteen on hyvin haasteellista ennakoida. Hallitusohjelmaan liittyen Marinin hallitus antoi eduskunnalle 8.4.2021 koulutuspoliittisen selonteon, jolla valmistellaan pitkäjänteisiä linjauksia ja toimenpiteitä koulutuksen ja tutkimuksen suuntaamiseksi yhteiskunnan ja hyvinvoinnin tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on nostaa kaikilla koulutusasteilla koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista tasa-arvoa. Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi kesäkuussa 2022 selvityksen koulutuspoliittisen selonteon toimeenpanosuunnitelmasta.

Selvityksessä todetaan mm., että toimeenpanon kannalta keskeiset resurssit koskevat linjaukset valmistellaan seuraavien eduskuntavaalien jälkeisissä hallitusohjelmaneuvoittelussa päätettäväksi. Tavoitteena on, että linjaukset voidaan sisällyttää tulevan hallituksen ensimmäiseen julkisen talouden suunnitelmaan. Toisen askeleen koulutuksen rahoituksen osalta selvityksessä todetaan, että jo kuluvalle hallituskaudella eriytetään oppivelvollisuuden toteuttamiseen ja jatkuvaan oppimiseen tarkoitettu määräraha valtion talousarviossa.

Syyskuussa 2022 OKM julkaisi Toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjä-rakenteen kehittämishankkeen loppuraportin, jossa esitetään, että kehittämistyötä jatketaan keskeisiltä osiltaan varsinaisen hankekauden päättymisen jälkeen. Raportissa todetaan, että ehdotettujen kehittämistoimien kokonaisuutta voidaan kuvata vaiheittaisena etenemisenä, joiden toimeenpano limittyy ajallisesti (kuva 7.)



Kuva 7. Kehittämistoimien vaiheittainen eteneminen

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen kehittämiseen liittyen OKM lähetti 12.5.2022 lausuntopyynnön luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista. Hallituksen esityksen lausuntoversiossa 12.5.2022 ehdotetaan ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoituksen määräraha jaettavaksi kahteen erilliseen rahoitusväylään: 1) oppivelvollisuuskoulutuksen rahoitukseen ja 2) jatkuvan oppimisen rahoitukseen. Ehdotettu jakaminen toteutettaisiin nykyisen ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän puitteissa. Rahoitus myönnettäisiin jatkossakin perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksena, mutta jatkossa kahden erillisen rahoitusväylän sisällä:

- Oppivelvollisuuskoulutuksen rahoituksessa ehdotetaan vahvistettavaksi perusrahoituksen osuutta sekä otettavaksi suoritusrahoituksen myöntämispe-
rusteena huomioon vain suoritettut tutkinnot, ei enää yksittäisten tutkinnon
osien osaamispisteitä. Ehdotuksen mukaan oppivelvollisuuskoulutuksen ra-
hoituksessa perusrahoituksen osuus nousisi 70 prosentista 80 prosenttiin,
suoritusrahoituksen osuus laskisi 20 prosentista 10 prosenttiin ja vaikutta-
vuusrahoituksen osuus olisi nykytilaa vastaavasti 10 prosenttia.
- Oppivelvollisuuskoulutuksen rahoituksen osalta poistuisi perusrahoituksesta
opiskeluväyliä tukevan koulutuksen kerroin, oppivelvollisuuserroin ja

tutkintotyyppikerroin. Lisäksi poistuisivat muun ammatillisen koulutuksen, henkilöstökoulutuksen ja työvoimakoulutuksen kertoimet. Suoritusrahoituksesta poistuisi tutkinnon osien lisäksi myös tutkintotyyppikerroin ja perusopetuksen jälkeisen koulutuksen painokerroin. Vaikuttavuusrahoituksessa ehdotetaan, että siinä otettaisiin huomioon ainoastaan tutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen.

- Oppivelvollisuuskoulutuksen perusrahoituksen myöntämisperusteena käytettäisiin jatkossa toteutuneita opiskelijavuosia ja samalla luovuttaisiin tavoitteellisista opiskelijavuosista päättämisestä tältä osin.
- Jatkuvan oppimisen rahoituksessa säilytettäisiin nykyiset rahoitusosuuksien prosenttiosuudet ja otettaisiin suoritusrahoituksessa nykytilaa vastaavasti huomioon sekä suoritettut tutkinnot että tutkinnon osien osaamispisteet. Vaikuttavuusrahoitus määräytyisi tutkinnon osia suorittaneiden työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella.
- Jatkuvan oppimisen rahoituksessa poistuisi perusrahoituksesta opiskeluvalmiuksia tukevan koulutuksen kerroin ja oppivelvollisuuserroin sekä valmentavien koulutusten kertoimet. Perus- ja suoritusrahoituksesta kummas-takin poistuisivat vaativan erityisen tuen korotuskertoimet.
- Jatkuvan oppimisen rahoituksessa säilytettäisiin nykytilaa vastaava suorite-päätösmenettely, jossa OKM päättää varainhoitovuotta edeltävän vuoden syksyllä perusrahoituksen myöntämisperusteena käytettävän koulutuksen järjestäjän tavoitteellisen opiskelijavuosimäärän sekä siihen mahdollisesti sisältyvän työvoimakoulutuksen opiskelijavuosien tavoitteellisen määrän.

Hallituksen esityksen valmistelussa on otettu huomioon samaan aikaan käynnissä oleva jatkuvan oppimisen uudistuksen valmistelu siltä osin, kun sillä on kytkentöjä toisen asteen koulutuksen uudistushankkeeseen. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi 12.5.2022 rahoituksen eriyttämisen katsotaan luovan edellytykset myös jatkuvan oppimisen rahoituksen perusteiden uudistamiselle siten, että ne nykyistä paremmin ottaisivat huomioon työikäiselle väestölle suunnatun koulutuksen tavoitteet ja elinkeinoelämän tarpeet. Jatkuvan oppimisen rahoituksen kehittämisen suuntaviivoista kerrotaan syyskuussa julkaistussa Toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestämisrakenteen kehittämishankkeen loppuraportissa.

Rahoitusmuutosten osalta AMKE, Sivista, EOL, OAJ, AKAVA, EK, Kauppakamari, SY, MTK ja Kirkon työmarkkinalaitos ovat tehneet yhteisen esityksen siitä, ettei rahoituksesta säädettäisi nyt, vaan sen valmistelua jatkettaisiin. Saman suuntaisia kannanottoja on esitetty useissa lausunnoissa, joita luonnoksesta hallituksen esityksestä on annettu. Hankkeen aikataulun mukaan hallituksen esitys piti antaa eduskunnalle viikolla 42. Mutta aikataulu on siirtynyt ja tällä hetkellä hallituksen esitys annettaisiin viikolla 46.

Osana jatkuvan oppimisen uudistusta on perustettu Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (JOTPA), joka täydentää ammatillista koulutusta ja edistää

työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskus on aloittanut toimintansa viime vuonna, ja se rahoittaa työikäisille tarkoitettuja koulutuksia. Rahoitusmuotoina ovat valtionavustukset, joita voi hakea mm. ammatillisen koulutuksen järjestäjät sekä hankinnat, joita voi hakea mm. yksityiset koulutuksen järjestäjät sekä kuntien ja kuntayhtymien omistamat tytäryhtiöt.

JOTPA:n valtionavustushaut ovat yksi uusi rahoitushaku peräkkäisiin rahoitus- ja hankehakuihin. Useat peräkkäiset rahoitus- ja hankehaut vaikeuttavat pitkäjänteisen toiminnan toteuttamista ja kehittämistä sekä aiheuttavat kohtuutonta työtä:

- Vuonna 2022 varsinaisen suoritepäätöksen lisäksi OKM on päättänyt vuoden ensimmäisessä lisäsuoritepäätöksessä opettajien ja ohjaajien sekä oppisopimuskoulutuskorvauksen uudistamisen kokeiluun myönnettävästä lisärahoituksesta.
- Parhaillaan on haettavana varainhoitovuoden 2022 aikana jaettavaksi jätetyn perusrahoituksen sekä valtion lisätalousarvioon perustuvien lisärahoitusten hakeminen.
- Näiden lisäksi kuntayhtymä on hakenut valtionavustuksena myönnettävää strategiarahoitusta vuodelle 2022 sekä
- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) julkaisemaa valtionavustusrahoitusta että
- Opetushallituksen julkaisemia hankerahoituksia sekä ESR-rahoitukseen liittyvät rahoitushaut.

Tulevien rahoitusjärjestelmäuudistusten lisäksi suunnitelmakaudella merkittävä epävarmuustekijä ja riski liittyy kustannusten kasvuun. Toimintakulujen budjetoinnille luo epävarmuutta energiakriisin uhka ja 7–8 %:n inflaatiovauhti (syyskuussa 8,1 %). Euroopan keskuspankin syyskuussa 2022 julkaiseman talousnäkymiä koskevien asiantuntija-arvioiden mukaan kokonaisinflaation odotetaan hidastuvan vuoteen 2024 mennessä. Se on keskimäärin 8,1 % vuonna 2022 ja 5,5 % vuonna 2023 sekä 2,3 % vuonna 2024. Inflaatio painottuu erityisesti sähköön ja polttoaineisiin, joka luo painetta toimintakulujen vääjäämättömälle kasvulle koko kuntayhtymän tasolla.

Maailmantalous kasvaa syyskuun asiantuntija-arvion mukaan vielä 3,1 % vuonna 2022 mutta enää 0,9 % vuonna 2023. Vuonna 2024 talous kasvaa taas 2,3 %, kun kaasumarkkinoiden tilanne paranee, inflaatio vaimenee ja epävarmuus vähenee. Asiantuntija-arviossa todetaan, että analyysiin liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. Energian hintakehitystä ja korvaamismahdollisuuksia on vaikea ennakoita. Varmuutta ei ole myöskään siitä, miten taloudessa pystytään vähentämään energian kysyntää.

LÄHTEET:

KOULUTUSPOLIITTINEN SELONTEKO, VALTIONEUVOSTON HANKKEET <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=OKM011:00/2020>

KOULUTUSTUSPOLIITTINEN SELONTEKO <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162995>

TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN YHTEISTYÖN JA JÄRJESTÄJÄRAKENTEEN KEHITTÄMINEN <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM070:00/2021>

EUROOPAN KESKUSPANKKI, TALOUSNÄKYMÄÄ KOSKEVAT ASiantuntija-ARVIOT <https://www.ecb.europa.eu/pub/projections/html/index.fi.html>

JATKUVAN OPPIMISEN UUDISTUS, PARLAMENTAARINEN JATKUVAN OPPIMISEN UUDISTUS <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM033:00/2019>

HALLITUKSEN ESITYS LUKIOLAIN, AMMATILLISESTA KOULUTUKSESTA ANNETUN LAIN SEKÄ OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUKSESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM083:00/2021>

JATKUVAN OPPIMISEN JA TYÖLLISYYDEN PALVELUKESKUKSEN VERKKOSIVUT <https://jotpa.fi/>

5.4 Riskit ja niiden hallinta

Niin strategisten kuin operatiivistenkin riskien hallinta toteutetaan kuntayhtymän hallintosäännössä määriteltyjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on laadittu riskikartoitus, riskianalyysi ja riskisuunnitelma, jonka keskeinen sisältö on esitetty alla olevassa taulukossa. Riskit on järjestetty suuruusjärjestykseen, joka on saatu kertomalla riskin vakavuus sen toteutumisen todennäköisyydellä ja todennäköisyydellä, jolla riski toteutumisen uhka havaitaan ennen sen toteutumista. Asteikko on 1:stä 160:een. Erityiseen tarkkailuun on otettu ne riskit, joiden RPN on yli 50 tai joiden toteutuminen aiheuttaa henkilövahinkoja. Riskikartoitus, -analyysi ja -suunnitelma on päivitetty 2021.

Kuntayhtymän suurimmat riskit liittyvät tulevaisuuden epävarmuuteen sekä ennakkoimattomiin, yllättäviin tapahtumiin. Näille riskeille on suunniteltu tarvittavat hallintakeinot.

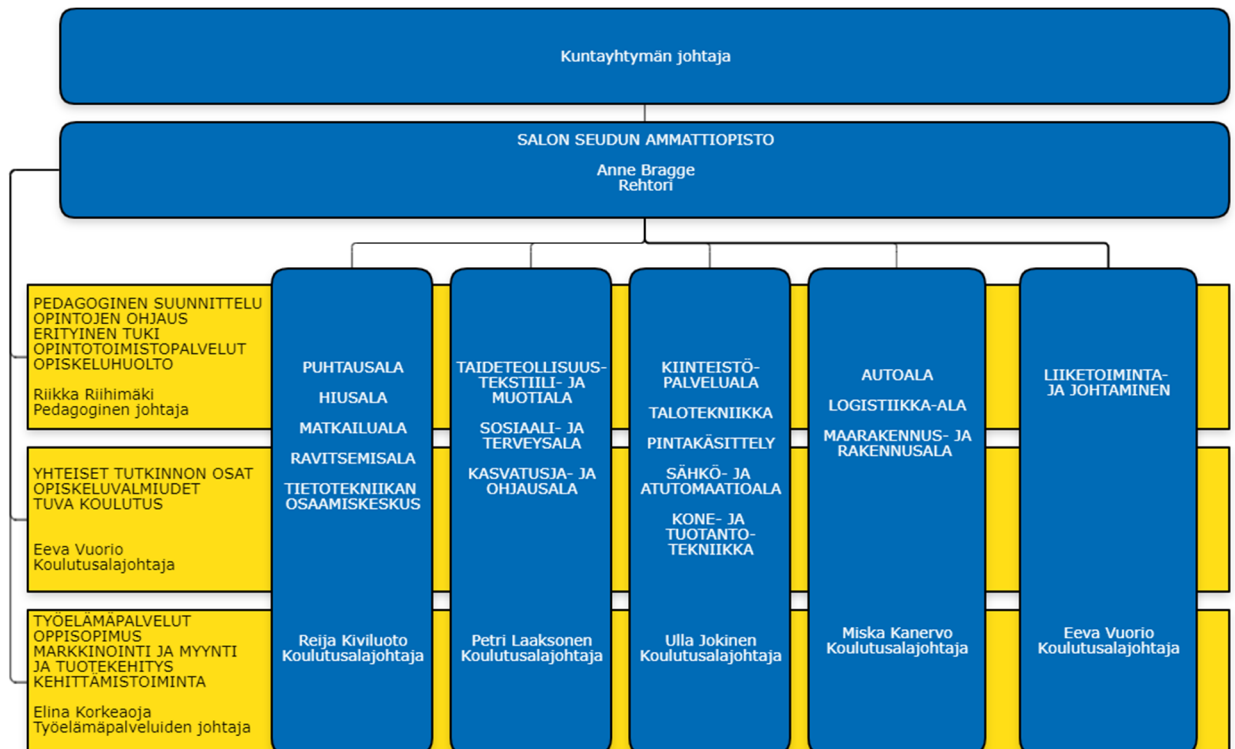
Riskilaji	Riskin ilmenemismuoto	Riskin toteutumisen seuraukset	Vakavuus	Henkilöriski	Riskin syy / Riskin toteutumisen mekanismi	Toteutuminen	Riskin toteutumisen estävät tai riskin toteutumisen havaitsemista auttavat nykyisin käytössä olevat menetelmät	Havaitseminen	R P N
Omaisuus ja keskeytys	Liikenneonnettomuudet/vahingot	Toiminta vaikeutuu	4	x	Huolimattomuus, asenneongelmat	2	Koulutus	10	80
Strateginen	Salon eläkeläistyminen, lapsiperheiden väheneminen	Opiskelijakato	3		Heikko työtilanne, alueen houkuttelevuus	4	Verkko-opintojen toteuttaminen kohderyhmänä koko Suomi	6	72
Tieto	Tietojärjestelmien toimimattomuus	Toiminnan halvaantuminen, ylimääräinen työ, kustannukset, käyttökatkokset	3		Sähkökatkos, palvelunestohyökkäykset, laiterikot, iikivalta, palveluntarjoajien epätarkoituksenmukainen palvelu	3	Varavoima, palomuurit, virus- ja tietoturvaohjelmat, tietojen varmistaminen, säännölliset huollot ja päivitykset, käyttäjäpalautte, turvallisuussuunnitelman noudattaminen	8	72
Tieto	Tietojärjestelmien suojaamattomuus	Tietovuodot, hakkerointi, virus-epidemiat, palvelunestohyökkäykset yms.	3		Puutteet tietoturvassa	3	Käyttäjäoikeuksien hallinta, Tietojen luokittelu ja luokitusten mukainen käsittely, Salassapitosopimukset, Tiedottamisen vastuut määritetty	8	72
Omaisuus ja keskeytys	Sähkönjakelun/vedenjakelun häiriöt	Toiminnan häiriintyminen	2		Myrsky, tulva tms	3	-	10	60
Tilat	Epäjärjestys	Henkilövahingot, laiterikot	3	x	Ei huolehdita tilojen yleisestä järjestyksestä ja siisteydestä	3	Koulutus, katselmukset, valvonta	6	54
Henkilö	Epidemiat	Henkilökunnan ja opiskelijoiden poissaolot, toiminnan keskeytyminen	3	x	Epidemia, pandemia	3	-	6	54
Ympäristö	Jätteenkäsittelyn laiminlyönti	Ylimääräisten kustannusten aiheutuminen	3		Välinpitämätön asenne	3	Jätehuoltosuunnitelman noudattaminen	6	54
Talous	Rahoitusjärjestelmän muutokset	Tulojen väheneminen, käytettävissä olevien tulojen ennakkoinnin vaikeutuminen	3		Aloituspaikkojen väheneminen, yksikköhintojen lasku, inflaatio	3	Seuranta, toiminnan tehostaminen	6	54
Strateginen	Suojelusuunnitelman puuttuminen tai toimimattomuus	Kriisitilanteisiin varautumattomuus	3	x	Resurssien rajallisuus	2	Turvallisuussuunnitelman noudattaminen, opintojen ohjaussuunnitelman toteuttaminen, järjestys- ja sääntöjen noudattamisen valvominen	6	36
Opetus	Liikenne	Opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan turvallisuuden vaarantuminen	3	x	Piittaamattomuus, sääntöjen noudattamatta jättäminen,	2	Liikenteenohjaus, nopeusrajoitukset, merkityt pysäköintialueet	6	36
Opetus	Väärät työmenetelmät	Työturvallisuuden vaarantuminen	4	x	Opiskelijoiden kielitaidon puute, ohjauksen puute	2	alakohtaiset riskikartoitukset, työohjeet, opiskelijoiden perehdytys	4	32
Henkilö	Resurssipuute	Toiminnan keskeytyminen	2	x	Sairastuminen, uupuminen	2	Työterveyshuolto, esimiesalaiseskustelut, kehityskeskustelut	6	24
Henkilö	Kemikaalivahingot	Sairastuminen, loukkaantuminen	2	x	Puuttuva käyttöopastus/-ohjeistus	2	-	4	16
Henkilö	Henkilövahingot / tapaturmat	Taloudelliset menetykset	2	x	Vahingot, onnettomuudet	2	Perehdytys, ohjeet, turvakävelyt	4	16
Opetus	Koneiden/laitteiden heikko kunto	Kasvattaa työturvallisuusriskiä	3	x	Huoltojen laiminlyönti, puutteellinen perehdytys/opastus, puutteellinen valvonta	2	Säännölliset huollot, käyttöohjeet, käytön opastus	2	12
Tilat	Tilojen kosteuteen- ja sisäilman laatuun liittyvät ongelmat	Terveystaitat	4	x	Kiinteistön kuluminen	1	Saneeraus, uudisrakentaminen	2	8

Taulukko 2: Kuntayhtymän riskisuunnitelman mukaiset keskeisimmät riskit.

6. Käyttötalous

6.1 Salon seudun ammattiopisto

Vastuuhenkilö: Salon seudun ammattiopiston rehtori



Kuva 8: Salon seudun ammattiopiston organisaatio

Ammatilliseen koulutukseen kohdistuu edelleen useita muutostekijöitä. Niiden luonteesta riippuen muutostekijöihin reagoidaan toiminnan tasolla mahdollisimman nopeasti tai toimintaa suunnataan pitkäjänteisesti ennakoimalla erilaisten tekijöiden vaikutusta.

Keskeinen kilpailukykytekijä on opiskelijahankinnassa onnistuminen. Toiminta-alueen väestömuutoksen ennakoidaan muutaman vuoden sisällä vaikuttavan oppivelvollisten määrän vähenemiseen. Jotta työvoima- ja osaamistarpeeseen voidaan vastata, tulee opiskelijahankinnassa ja markkinoinnissa löytää tehokkaita toimintatapoja potentiaalisten aikuisopiskelijoiden tavoittamiseksi. Toimintatavat voivat vaihdella aina somemarkkinoinnista hakevaan toimintaan, hakeutumispalvelujen kehittämiseen ja entistä tiiviimpään yhteistyöhön työnantajien kanssa uusien työntekijöiden rekrytoimiseksi oppisopimuksella. Alueellinen toimiva verkostotyö on ensiarvoisen tärkeää, jotta pystytään tunnistamaan alueen osaamis- ja työvoimatarpeet sekä löytämään niihin yhteisiä ratkaisuja.

Opiskelijarakenteen muuttuessa entistä selvemmin oppivelvollisiin ja aikuisopiskelijoihin, tulee tämä huomioida oppilaitoksen arjessa monin eri tavoin. Pedagogiset ratkaisut suunnitellaan niin, että ne vastaavat kunkin opiskelijaryhmän tarpeisiin.

Oppivelvollisten osalta turvataan lähiopetus ja vahvistetaan jatko-opiskeluvalmiuksia tarjoamalla ammattikorkeakoulun opintokokonaisuuksia matemaattisten aineiden, kielten ja viestinnän osalta. Lisäksi tiivistetään yhteistyötä lukio-opetuksen osalta. Uutena mahdollisuutena on haettu ratkaisua liittää lajivalmennus osaksi tutkinto-opiskelua. Opiskelijoiden tuen ja hyvinvoinnin tarpeisiin vastaaminen on jatkuvan kehittämistyön kohteena. Useilla koulutusaloilla kokeillaan pienryhmäopetuksen vaikuttavuutta erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden kanssa. Pienryhmätoimintaan voidaan entistä paremmin kytkeä myös opiskeluhuollon tarjoamat mahdollisuudet. Alueen nuorten työpajojen kanssa jatketaan jo toimivaksi koettua yhteistyötä.

Työelämässä olevien osaamisen syventämiseen ja laajentamiseen tarvitaan uusia koulutussisältöjä. Tähän vastataan laajentamalla ammatti- ja erikoisammattitutkin-
tojen ja niihin sisältyvien yksittäisten tutkinnonosien tarjontaa. Aikuisopiskelijoiden koulutusten osalta on kasvava kysyntä monimuotoisesti toteutetuista ja työvaltaisista koulutusmahdollisuuksista. Digitalisaatiota hyödyntävä opetus antaa mahdollisuuden opiskella nykyisen toiminta-alueen ulkopuolelta. Tämä mahdollisuus vaatii myös markkinoinnin uudenlaista kohdentamista opiskelijahankinnassa.

Työvaltaiset toteutukset taas suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä työnantajien kanssa ja ovat usein oppisopimuksia. Saatujen kokemusten perusteella näitä toteutusmalleja halutaan jatkaa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että opettajan työajasta suurin osa on ohjaustyötä työpaikalla ja liikkumista eri työpaikkojen välillä. Koulutukset ovat myös hajaantuneet eri alueille ja resurssoinnissa tämä on otettava huomioon.

Työvoimakoulutukseen ja työttömyysetuudella opiskelevien asiakashankintaan vaikuttaa toisaalta alueen työllisyystilanne ja toisaalta keväällä 2022 käyttöön otettu Pohjoismainen työvoimapalvelumalli. Näiden vaikutukset voivat niin kasvattaa kuin vähentää opiskelijamääriä työvoimakoulutuksessa ja työttömyysetuudella tapahtuvassa omaehtoisessa opiskelussa. Työllisyystilanne Salon seutukunnalla on parempi kuin vuosiin. Käytännössä tämä on tarkoittanut useilla aloilla työvoimatarvetta. Jos työvoimatarpeeseen liittyy samanaikaisesti myös osaamisvajetta, on oppilaitoksella mahdollisuus tarjota erilaisia koulutuksellisia ratkaisuja työn ohella tapahtuvaan opiskeluun tai lyhytkestoisiin ja nopeasti työllistäviin koulutuksiin.

Pohjoismainen työvoimamalli koskee kaikkien työnhakijoiden työnhakuvelvoitetta. Työnhakijan kanssa TE-palvelun ja Kuntakokeilun omavalmentajat tekevät yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin. Osa jatkaa itsenäisesti työnhakua ja osalle suunnitellaan erilaisia tukitoimia työllistymisen tueksi. Osaamisen vahvistaminen opiskelun kautta voi olla yksi tukitoimi, kuitenkin niin, että kuukausi ennen suunniteltua koulutuksen päättymistä on käynnistettävä jo työnhaku. Mikäli tämä on huomioitu myös koulutussisällöissä, on sillä merkitystä niin yksilön työllistymisen kuin koulutuksen vaikuttavuuden osalta.

Uutena opiskelijaryhmänä oppilaitoksessa on ollut jo 2022 kesästä alkaen ukrainalaiset. Vuoden 2023 aikana useat ukrainalaiset saavat kotikuntapaikan. Käytännössä tämä tarkoittaa nuorten osalta oppivelvollisuutta, johon oppilaitoksen on haettava ratkaisuja. Oppivelvollisten ohjaamiseksi koulutukseen tullaan tekemään yhteistyötä niin alueen perusopetuksen kuin alueella toimivien vastaanottokeskusten ja elinkeinopalveluista vastaavien tahojen kanssa. Koulutusten toteuttamisessa niin oppivelvollisten kuin aikuisopiskelijoiden osalta on otettava huomioon riittävä suomenkielen tuki ja mahdollisuus tarvittaessa omankielisen tuen toteuttamiseen. Yhteistyötä tehdään myös kotouttamiskoulutusta toteuttavan Edusalon kanssa ammatilliseen koulutukseen siirtymiseksi ja työllistymiseksi.

Henkilöstön määrä, osaaminen, toimiva työnjako ja työryhmän toimivuus ovat merkittäviä, kun toimitaan jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Entistä nopeampi tarve reagoida erilaisiin muuttuviin tilanteisiin ja tarpeisiin haastaa jaksamisen ja innostumisen. Työhyvinvointia ja osaamisen kehittämistä tukevalle toiminnalle on tarvetta. Hyvä työilmapiiri ja kunnossa olevat työntekemisen edellytykset vahvistavat yhteistyötä ja resilienssiä muutostilanteissa. Tiimityön rakentamiseen tulee olla mahdollisuus jokaisella työntekijällä yhteistyössä esihenkilöiden kanssa. Henkilöstön resurssointiin on edelleen voitu käyttää Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää lisäsuoriterahoitusta ja henkilöstömäärä mukailee vuoden 2022 tasoa.

Pedagogista toimintaa kehitetään edelleen erilaisten kehittämishankkeiden avulla. ESR-rahoitus, Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä jatkuvan oppimisen yksikön JOTPAN hankerahoitukset ovat käytössä. Hanketoiminnassa rahoittajatahot painottavat vahvasti suuria verkostoja, jolloin varsinainen kehittämisrahan osuus hankekohtaisesti jää usein aikaisempaa pienemmäksi. Hankkeiden toimenpiteitä kohdistuu mm. digitalisaatioon vahvistamiseen, korkeakouluyhteistyöhön, opiskeluvalmiuksien opintokokonaisuuden kehittämiseen, tiedolla johtamiseen, hakevaan toimintaan opiskelijahankinnan mallina sekä opiskelijoiden ja opetushenkilöstön kansainväliseen liikkuvuuteen.

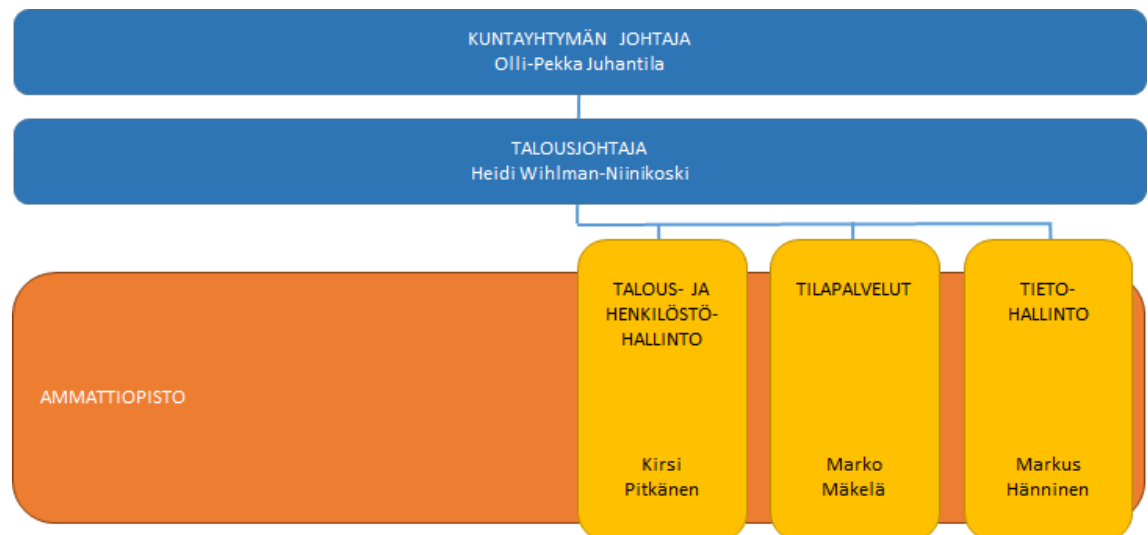
Taulukossa 3 on esitetty ammattiopiston tuloslaskelma.

	TP2021	oik. TA2022	TAE 2023	TA-%	SV 2023	SV 2024
Toimintatuotot	16 314	15 910	16 520	104 %	16 798	16 798
Toimintakulut	-14 520	-15 252	-15 483	102 %	-15 656	-15 687
Henkilöstökulut	-11 208	-11 692	-11 487	98 %		
Palvelujen ostot	-907	-1 127	-1 282	114 %		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 442	-1 487	-1 671	112 %		
Avustukset	-32	-83	-106	128 %		
Muut toimintakulut	-931	-863	-936	108 %		
Toimintakate	1 794	658	1 036	158 %	1 142	1 111
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	***	0	0
Vuosikate	1 794	658	1 036	158 %	1 142	1 111
Poistot ja arvonalentumiset	-82	-258	-390	151 %	-430	-475
Tilikauden tulos	1 712	399	646		712	636
Laskennalliset erät	0	0	-1 048		-1 138	-1 119
Tilikauden voitto/tappio	1 712	399	-402		-426	-483
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT						
TOIMINTAKATE%	11 %	4 %	6 %		7 %	7 %

Taulukko 3: Salon seudun ammattiopiston tuloarviot ja määrärahat (1000€)

6.2 Koulutuksen järjestämispalvelut

Vastuuhenkilö: Talousjohtaja



Kuva 9: Koulutuksen järjestämispalveluiden organisaatio

Koulutuksen järjestämispalveluihin kuuluvat henkilöstö- ja taloushallinnon, tilapalveluiden sekä tietohallinnon tulosityksiköt. Tilapalvelut-tulosityksikkö muodostuu kiinteistö-, laitos- ja ruokahuollosta. Kuntayhtymän strategiassa asetetut tavoitteet ja tehtävät ohjaavat koulutuksen järjestämispalveluiden toimintaa suunnitelmakau-

della. Tulosaluetasolla koulutuksen järjestämispalveluiden tavoitteena on laadukaiden palveluiden tuottaminen opetukselle mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Uudistuneessa strategiassa keskeisiä tekijöitä ovat uudistumiskyky, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Kuntayhtymän kannalta keskeistä uudistumiskyvyssä on, kuinka nopeasti pystymme oppimaan uutta ja muuttamaan toimintaamme muuttuvien tilanteiden mukaan. Tämä tarkoittaa, että meillä on osaava ja innostunut henkilökunta, jolla on halu ja tahto kehittää itseään ja työyhteisöään yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Levitämme hyviä käytäntöjä ja onnistumisia työyhteisöme sisällä, ja parannamme tiimityöskentelyn edellytyksiä. Vahvistamme positiivista toimintakulttuuria kuntayhtymän sisällä. Omalla toiminnallaan jokainen vahvistaa positiivista mielikuvaa kuntayhtymästä sidosryhmillemme.

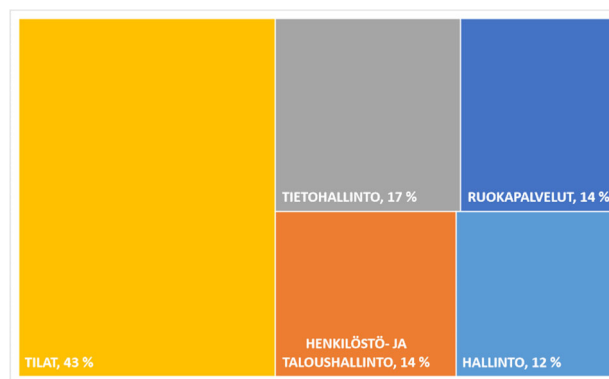
Koulutuksen järjestämispalveluiden tiimit ovat työssäoppimisympäristöjä monen koulutusalan opiskelijoille. Tulemme lisäämään vuoropuhelua koulutusalojen kanssa, jotta pystymme entistä paremmin vastamaan niin koulutusalojen kuin opiskelijoiden odotuksiin ja tarpeisiin työssäoppimispaikoille ja oppimisympäristöille. Omalta osaltamme olemme kehittämässä toimintamalleja opiskelijoiden osallistumisen ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Tästä yksi esimerkki on ensi vuodeksi suunniteltu Taitajankatu 6 opiskelijaruokalan viihtyisyyden parantaminen. Kaikessa toiminnassamme on arvostava vuorovaikutus ja asiakaspalvelukulttuuri.

Energiankäytön tehostaminen on yksi keino vaikuttaa tulevalla suunnitelmakaudella kestäväan kehitykseen, ilmastomuutokseen ja vastuulliseen toimintaan. Tämä tarkoittaa kiinteistöautomaation käyntiaikojen tarkastelua, lämpötilojen seuranta ja tarvittaessa lämpötilan säätöä. Vastuullisuuteen liittyen parannamme omaa kestäväan kehityksen, ilmastomuutoksen ja vastuullisuuden osaamistasoamme.

Tiedon painopisteen yhtenä toimenpiteenä on tiedonhallintamallin kehittäminen. Tiedonhallintamallissa keskeisiä tekijöitä ovat tietosuoja ja tietoturva. Tietosuojaan liittyy EU-tasoinen Whistlerblower-direktiivi, joka julkaistiin vuonna 2019 ja joka oli tarkoitus saattaa voimaan kansallisella lainsäädännöllä 2021. Hanke on kuitenkin viivästynyt eikä kansallista lakiesitystä ole vielä annettu. Kuntayhtymässä on hankittu sovellus whistleblowerin toteuttamiseksi. Ensi vuoden tavoitteena on kuvata whistleblowerin toteuttamiseen liittyvä prosessi sekä laatia käytännön ohjeistus.

Kuntayhtymä on osallistumassa marraskuussa 2023 Digi- ja väestötietoviraston järjestämään Taisto-harjoitukseen, joka on tietosuoja- ja tietoturvaloukkausten hallinnan harjoitus. Siinä harjoitellaan häiriötilanteessa toimimista kuvitteellisten tilanteiden kautta. Kyse on Suomen suurimmasta digitaalisen turvallisuuden harjoituksesta. Taisto on avoin ja maksuton kaikille julkisen sektorin organisaatioille ja niiden sidosryhmille. Harjoituksessa on mahdollista turvallisesti harjoitella, testata ja kehittää organisaation omia digiturvan toimintamalleja kuvitteellisten häiriötilanteiden kautta. Lisäksi tavoitteena on 2023 laajentaa kaksivaiheisen tunnistautumisen (MFA) käyttöä kaikkiin niihin palveluihin, joissa sitä on mahdollista käyttää. Näin pystymme entisestään parantamaan tietoturvaa.

Tarkasteltaessa koulutuksen järjestämispalveluiden toimintakulujen jakautumista eri tukipalveluille kiinteistö- ja laitoshuollon kustannukset ovat vajaa puolet kokonaiskustannuksista. Hallinnon kustannuksissa on keskushallinnon lisäksi eri toimielinten eli hallituksen, valtuuston, tarkastuslautakunnan ja toimikuntien kustannukset. Alla olevassa kuvassa 7 on esitetty koulutuksen järjestämispalveluiden toimintakulujen jakautuminen eri tukipalveluiden kesken.



Kuva 7: Koulutuksen järjestämispalveluiden toimintakulujen jakautuminen eri tukipalveluiden kesken.

KJP:n toimintatuotot laskevat yhden prosentin, jota selittää liiketoiminnan tuottojen pieneneminen. Toimintakulut pysyvät samalla tasolla edellisen vuoden talousarvioon nähden. Talousarvioon 2022 verrattuna palvelujen ostoihin budjetoidut määrärahat pienenevät, johon vaikuttaa rakentamispalveluihin varattujen määrärahojen lasku. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin varatut määrärahat puolestaan nousevat. Tähän vaikuttaa kustannustason nousu kiihtyvän inflaation ja energia-kriisin vuoksi. Henkilöstösuunnitelmassa vuodelle 2023 koulutuksen järjestämispalveluiden henkilötövuosiksi on arvioitu yhteensä 41. Henkilötövuodet pysyvät edellisvuoden tasolla. Koulutuksen järjestämispalveluiden tuloslaskelma on esitetty taulukossa 5.

	TP2021	oik. TA2022	TAE 2023	TA-%	SV 2024	SV 2025
Toimintatuotot	6 107	5 709	5 662	99 %	5 767	5 767
Toimintakulut	-5 444	-5 544	-5 546	100 %	-5 602	-5 615
Henkilöstökulut	-2 042	-2 148	-2 173	101 %		
Palvelujen ostot	-1 582	-1 493	-1 312	88 %		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 179	-1 172	-1 349	115 %		
Avustukset	0	0	0	***		
Muut toimintakulut	-640	-731	-712	97 %		
Toimintakate (SITOVA)	664	165	116		165	153
Rahoitustuotot ja -kulut	-386	-174	-77	44 %	-73	-69
Vuosikate	278	-9	39		92	83
Poistot ja arvonalentumiset	-1 904	-1 510	-1 567	104 %	-1 710	-1 683
Tilikauden tulos	-1 627	-1 520	-1 528		-1 618	-1 599
Varausten ja rahastojen muutos	490	493	480		480	480
Tilikauden voitto/tappio	-1 137	-1 027	-1 048		-1 138	-1 119
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT						
Toimintakate%	11 %	3 %	2 %		3 %	3 %

Taulukko 4: Koulutuksen järjestämispalveluiden tuloarviot ja määrärahat (1000 €)

7. Tuloslaskelmaosa

	TP2021	oik. TA2022	TAE2023	TA-%	SV 2023	SV 2024
Toimintatuotot	22 421	21 618	22 181	103 %	22 565	22 565
Myyntituotot	21 506	21 014	21 662	103 %	22 108	22 108
Tuet ja avustukset	569	324	236	73 %	173	173
Muut toimintatuotot	346	280	284	101 %	284	284
Toimintakulut	-19 964	-20 796	-21 030	101 %	-21 258	-21 301
Henkilöstökulut	-13 250	-13 840	-13 661	99 %	-13 733	-13 633
Palvelujen ostot	-2 489	-2 620	-2 594	99 %	-2 594	-2 594
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 621	-2 658	-3 020	114 %	-3 020	-3 020
Avustukset	-32	-83	-106	128 %	-122	-122
Muut toimintakulut	-1 571	-1 595	-1 648	103 %	-1 789	-1 932
Toimintakate	2 457	823	1 152		1 307	1 264
Rahoitustuotot ja -kulut (SITOVA)	-386	-174	-77	44 %	-73	-70
Korkotuotot	0	0	0	***	0	0
Muut rahoitustuotot	1	0	0	***	0	0
Korkokulut	-150	-143	-73	51 %	-69	-66
Muut rahoituskulut	-237	-31	-4	***	-4	-4
Vuosikate	2 072	648	1 075		1 234	1 194
Poistot ja arvonalentumiset	-1 986	-1 769	-1 957	111 %	-2 140	-2 157
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 986	-1 769	-1 957		-2 140	-2 157
Kertaluonteiset poistot						
Arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	85	-1 121	-882		-906	-963
Varausten ja rahastojen muutos	490	493	480	97 %	480	480
Poistoeron muutos	575	493	-520		480	480
Varausten muutos	-85	0	1 000		0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	575	-627	-402		-426	-483
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT						
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	112 %	104 %	105 %		106 %	106 %
Toimintakate% (≥; SITOVA)	11 %	4 %	5 %		6 %	6 %
Vuosikatteen osuus poistoista%	104 %	37 %	55 %		58 %	55 %
Kertynyt ylijäämä	13 474	12 847	12 445		12 019	11 536

Taulukko 5: Salon seudun koulutuskuntayhtymän tuloslaskelma (1000 €)

Kuntayhtymän vuoden 2023 talousarviossa toimintatuotot nousevat 0,563 milj. euroa (3 %) edellisen vuoden talousarvioon nähden: Valtionosuustulojen arvioidaan olevan 0,677 milj. euroa suuremmat kuin vuoden 2022 talousarviossa. Hankerahoitus pienenee vajaa 0,100 milj. euroa.

Talousarviota 2022 on oikaistu ammatillisen koulutuksen rahoituksen nettolisäyksellä 0,367 milj. eurolla. Nettolisäykseen on vaikuttanut OKMn ensimmäisellä lisäsuoritepäätöksellä vuodelle 2022 myöntämä lisärahoitus opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin. Nettolisäyksen muodostuminen näkyy taulukosta 6:

	TA2022	OKM:n myöntämä	EROTUS
VARSINAINEN SUORITEPÄÄTÖS 21.12.2021	20 029 516	19 612 164	-417 352
LISÄSUORITEPÄÄTÖS I 28.4.2022 *	0	784 808	784 808
	20 029 516	20 396 972	367 456

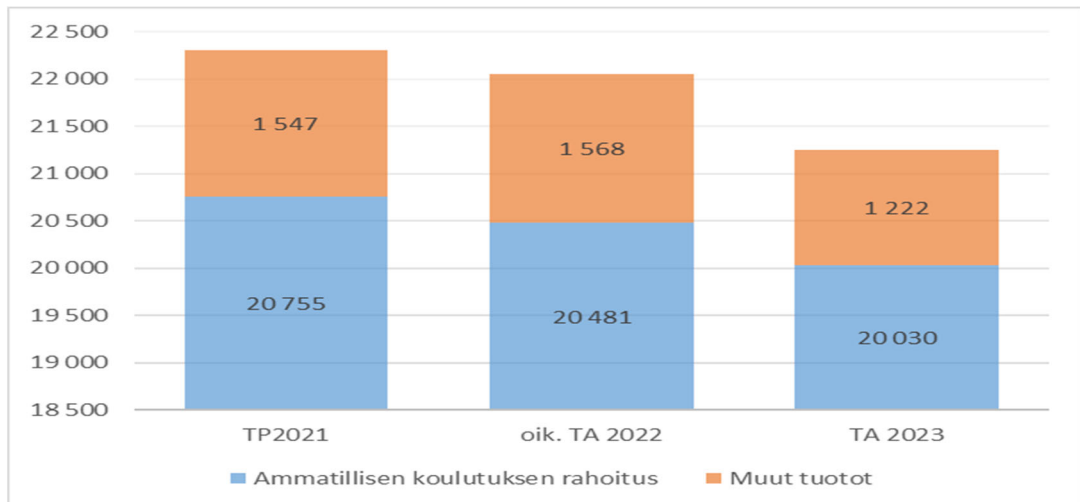
* Opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin 731 412 euroa

* Oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamisen kokeiluun 53 396 euroa

Taulukko 6. Nettolisäyksen muodostuminen

Lisäksi talousarvion 2022 tuloslaskelmassa on oikaistu investointivarausten purkaminen, koska Taitajankatu 6 vesikatonperuskorjausta ei voida toteuttaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti vuonna 2022 urakan kilpailutukseen liittyvien haasteiden ja valitusten vuoksi. Oikaistussa talousarviossa 2022 on tilinpäätöseristä otettu huomioon ainoastaan poistoeron muutos. Kuntayhtymän hallintosäännön 19 §:n mukaan olennaiset muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Muutos on olennainen, jos valtuustotasolla sitoviksi määritellyt tavoitteet muuttuvat yli viisi prosenttia (5 %). Nettolisäyksen vaikutus on vajaa kaksi prosenttia.

Toimintatuottojen rakenne on esitetty kuvassa 11. Muissa tuotoissa on liiketoiminnan tuotot, muut myyntituotot kuten asiakastyötulot, tuet ja avustukset sekä muut toimintatuotot kuten vuokratuotot.

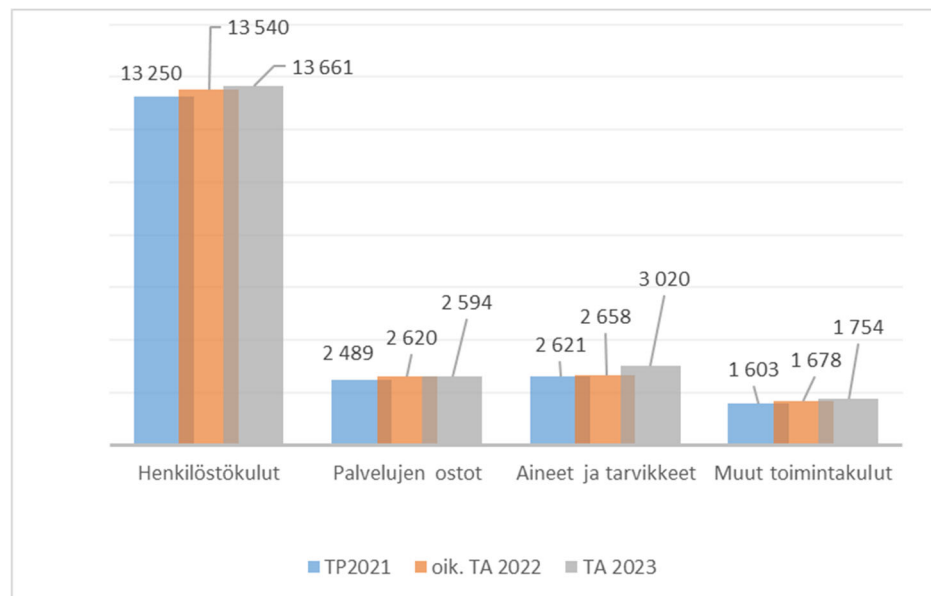


Kuva 11: Kuntayhtymän toimintatuottorakenne 2021-2023

Toimintakulut nousevat 0,234 milj. euroa (1 %) edelliseen talousarvioon nähden. Nousuun vaikuttavat suhteellisesti eniten henkilöstökuluihin varattujen määrärahojen kasvaminen yhteensä 0,572 milj. euroa. Edelliseen talousarvioon ja tilinpäätökseen 2021 verrattuna henkilöstökuluissa eläkemenoperusteisen maksun poistuminen vaikuttaa pienentävästi 0,3 milj. euroa vuoteen 2023. Tilinpäätökseen 2021

nähdessä toimintakulut kasvavat neljä prosenttia, joka johtuu pitkälti henkilöstö-
lajien noususta kolme prosenttia (0,411 milj. euroa) sekä aineiden, tarvikkeiden ja
tavaroiden noususta 13 prosenttia (0,399 milj. euroa).

Toimintakulujen kehittyminen ajanjaksolla 2020-2022 on esitetty kuvassa 12



Kuva 12: Kuntayhtymän toimintakulurakenne 2021-2023

Kuntayhtymän talousarvion 2023 toimintakatteeksi tulee 1,152 milj. euroa. Toi-
mintakate kasvaa edellisen vuoden talousarvioon verrattuna 1,307 milj. euroa.
Kuntayhtymän toimintakateprosentti on viisi prosenttia, kun vuoden 2022 oikais-
tussa talousarviossa se on neljä prosenttia.

Kun toimintakatteeseen lisätään rahoitustuottojen ja -kulujen netto, saadaan vuo-
sikatteeksi 1,075 milj. euroa. Vuosikate nousee edellisen vuoden talousarvioon ver-
rattuna 0,996 milj. euroa. Vuosikate ei riitä kattamaan suunnitelmapoistoja (1,957
milj. euroa).

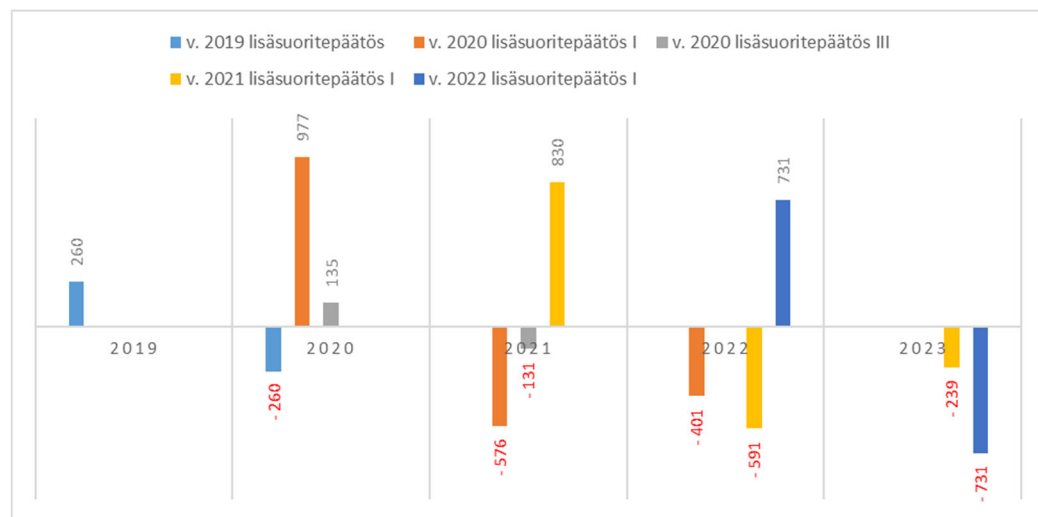
Talousarviovuoden 2023 tilikauden tulos ennen tilinpäätöseriä näyttää tappiota
0,882 milj. euroa. Kun otetaan huomioon investointivarauksen purkaminen Taita-
jakatu 6:n katon peruskorjaukseen sekä poistoerot, tilikauden tulos muodostuu ali-
jäämäiseksi 0,402 milj. euroa. Poistoerot ovat syntyneet aikaisempien tilikausien
investointivarauksista, jotka on käytetty kuntayhtymän kiinteistöjen rakennus-
hankkeisiin. Talousarviovuonna 2023 taseen kertynyt ylijäämä on 12,445 milj. eu-
roa. Tunnusluku vuosikatteen osuus poistoista osoittaa, että kuntayhtymän tulora-
hoitus on reilu 50 prosenttia alijäämäinen.

Niin talousarviovuoteen 2023 kuin suunnitelmavuosiin 2024-2025 sisältyy suuria
epävarmuustekijöitä sekä rahoitukseen että inflaation ja energiakriisin aiheuttamiin
kustannusten nousuihin. Myös suunnitelmavuosien 2024-2025 tilikauden tulokset

tulevat olevat alijäämäisiä. Kun kustannukset tarkentuvat, tullaan tekemään talousarviomuutos.

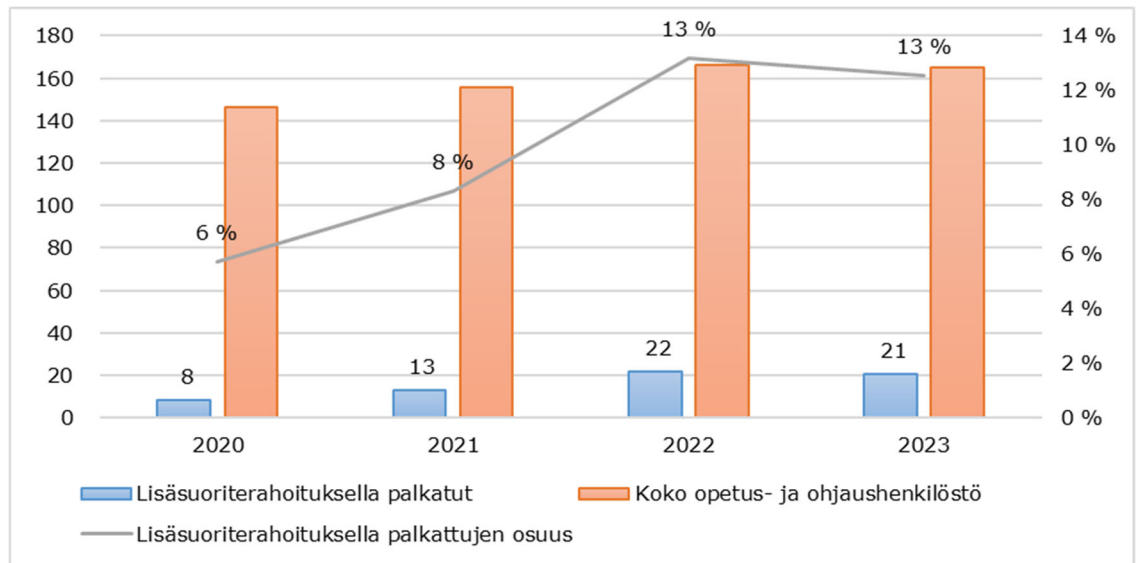
Rahoitukseen liittyviin epävarmuustekijöihin sekä kasvaviin kustannuksiin varautumiseen antaa hyvän perustan kuntayhtymän vahva talous, joka näkyy taseeseen kertyneessä ylijäämässä, hyvässä maksuvalmiudessa sekä lainojen ennakaisessa takaisinmaksussa. Ylijäämä on kasvanut vuosina 2019-2021 yhteensä 3,6 milj. eurolla, johon on osin vaikuttanut opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen myönnetty lisärahoitus. Tämä korvamerkitty lisärahoitus on Kilan ohjeistuksen mukaisesti tuloutettu maksuperusteisesti, vaikka tehtyjen rekrytointien kustannukset toteutuvat aina vuoteen 2023 saakka. Rahoitusta oli käyttämättä vuoden 2021 lopussa 1,231 milj. euroa.

Kuvassa 13 on esitetty kuntayhtymälle myönnettyjen lisärahoitusten tulouttaminen ja käyttö ajanjaksolla 2019 - 2023.



Kuva 13: Lisäsuoriterahoitusten tuloutus ja käyttö ajanjaksolla 2019 – 2023

Taloussuunnitelmakautena 2023-2025 koulutuskuntayhtymä tulee käyttämään lisärahoituksesta sekä muuta saavutettua ylijäämää opetuksen ja koulutuksen hyväksi. Korvamerkityllä lisärahoituksella on lisätty opetuksen ja ohjaushenkilöstön resurssia noin 20 henkilötyövuodella. Kuvassa 14 on esitetty lisärahoituksella palkatun resurssin osuus koko opetus- ja ohjaushenkilöstöstä henkilötyövuosina.



Kuva 14. Opetukseen ja ohjaukseen myönnetyllä lisäsuoriterahoituksella palkatut henkilötövuodet ja niiden osuus koko opetus- ja ohjaushenkilöstön henkilötövuosista 2019-2023

Kun oikaistaan talousarviovuoden 2023 henkilöstökuluista vuosien 2021 ja 2022 lisäsuoritepäätöksillä rahoitettavat henkilöstökulut yhteensä 0,970 milj. euroa, kuntayhtymän vuosikatteen tulee 2,045 milj. euroa ja toimintakateprosentiksi 10. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 0,568 milj. euroa.

Tuloslaskelmaosassa sitova taso valtuustoon nähden ovat rahoitustulot ja -menot, netto. Tunnuslukuista sitova on kuntayhtymän toimintakateprosentti.

8. Investointiosa

Investointiosa käsittää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelma-
vuosille. Jos investointihanke toteutetaan useampana vuotena, se jaetaan eri vuo-
sille. Investoinneiksi kirjataan yksittäiset, yli 10.000 euron hankinnat. Investointi
voi olla yksittäinen kone tai laite, kiinteistö, kiinteistösaneeraus sekä ensikertaisen
kalustamisen ollessa kyseessä selkeä oppimisympäristön kalustekokonaisuus. In-
vestoinnin tulee synnyttää lisäarvoa myös hankintavuottaan seuraavina vuosina.

Vuonna 2023 kiinteän omaisuuden hankinnat tehdään tulorahoituksella ja kassa-
varoilla toteutettavina investointeina. Irtaimen omaisuuden hankintojen osalta pa-
lataan käytäntöön, jossa osa kalusto- ja laitehankinnoista rahoitetaan rahoitus-
leasingillä, mikäli rahoituksen ja rahamarkkinoiden reunaehdot säilyvät nykyisel-
lään.

INVESTOINNIT	oik. TA2022	TAE 2023	SV 2024	SV 2025
Irtain omaisuus	1 240	340	305	315
Kiinteä omaisuus	50	2 550	300	500
INVESTOINTIMÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ	1 290	2 890	605	815

Taulukko 7: Investointimäärärahat yhteensä (1000 €)

8.1 Investoinnit, kiinteä omaisuus

Kuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt vuonna 2020 pitkän tähtäimen tilasuunni-
telman vuosiksi 2021 – 2025. Sen mukaisesti kuntayhtymässä keskityteään ole-
massa olevan rakennuskannan ylläpitoon. Tavoitteena on jatkuvilla peruskorjaus-
investoinneilla huolehtia rakennusten hyvässä käyttökunnossa säilymisestä.

Suunnitelmakaudella 2023 - 2025 kiinteistöinvestointien kokonaiskustannusten ar-
vioidaan olevan yhteensä n. 3,4 milj. euroa. Vuonna 2023 on suunniteltu toteutet-
tavaksi peruskorjausinvestointina Taitajankatu 6:ssa laajamittainen kattojen ja
kattorakenteiden uusiminen, jonka kokonaiskustannusarvio on 2,1 milj. euroa.
Hanke oli tarkoitus aloittaa jo kesällä 2022, mutta kilpailutukseen liittyvien haas-
teiden ja valitusten vuoksi hankkeen toteuttaminen on viivästynyt. Vuonna 2023
toteutetaan myös Taitajankatu 4:n laajennus, jolloin autoalan käyttöön saadaan
lisää hallitilaa raskaan kaluston jarrudynamometrin sijoittamiseksi ja alan koulu-
tuksen kehittämiseksi. Laajennuksen arvoidut kustannukset ovat 0,5 milj. euroa.

Vuonna 2024 toteutetaan lisääntyneen opetuksen edellyttämät suuremmat sosiaa-
lilitilat Peppursuon harjoitusalueelle. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 0,3 milj.
euroa. Vuonna 2025 uusitaan peruskorjausinvestointina Hyvoninkadun IV-koneet,
jotka ovat hankittu vuonna 1991. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 0,5 milj.
euroa. Investointien lisäksi kiinteistöjen ylläpitoa toteutetaan käyttötaloudesta.

8.2 Investoinnit, irtain omaisuus

Irtaimen omaisuuden investoinnit koostuvat sellaisista hankinnoista, joiden arvo ylittää investoinnin rajan, mutta joita ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista hankkia voimassa olevien rahoitus- tai huoltoleasingsopimuksia käyttäen. Irtaimen omaisuuden hankinnoista suurin osa toteutetaan hyödyntäen rahoitusleasingpalvelua. Suunnittelukauden aikana tulorahoituksella toteutettavien investointien kokonaissumma on noin 0,3 milj. euroa/vuosi.

Hankittaviin kohteisiin saattaa tulla muutoksia suunnitelmavuosien osalta osaamisvaatimusten muuttumisen ja käytössä olevien koneiden ja laitteiden kulumisen ja/tai rikkoutumisen seurauksena.

8.3 Sitovuus

Investointiosassa valtuustoon nähden sitovaa ovat kiinteän omaisuuden hankekohdaiset määrärahat ja irtaimen omaisuuden kokonaismäärärahat. Kiinteän omaisuuden investointihankkeen kohdistuessa kahdelle tai useammalle suunnitelmavuodelle hallituksella on toimivaltuutus tarkistaa hankintamenon jaksottamista suunnitelmakaudella kokonaiskustannusarvion rajoissa. Kokonaiskustannusarvion ylityksen uhatessa asia tuodaan valtuustoon talousarviomuutosesityksenä. Irtaimen omaisuuden osalta hallitus päättää talousarvion käyttösuunnitelmaan liittyen tarkemmasta investointien kohdentamisesta ja hankintojen jaksottamisesta talousarviovuonna.

9. Rahoitusosa

	TP2021	oik. TA 2022 *	TAE2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 072	648	1 075	1 234	1 194
Tulorahoituksen korjauserät	-26				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 141	-1 290	-2 890	-605	-815
Investointitulot	26				
Toiminnan ja investointien rahavirta	931	-642	-1 815	629	379
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset (SITOVA)	-2 800	-1 567	-133	-133	-133
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 800	-1 567	-133	-133	-133
Muut maksuvalmiuden muutokset	252				
Oman pääoman muutos (SITOVA)	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-2 548	-1 567	-133	-133	-133
Rahavarojen muutos	-1 617	-2 209	-1 948	496	246

* Vuosikatteessa otettu huomioon vos-tulojen nettolisäys; Investoinneissa vesikaton peruskorjauksen siirtyminen v. 2023

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Laskennallinen lainanhoitokate, ≥ 1 (SITOVA VALTUUSTOON NÄHDEN)

Kassan riittävyys ≥ 30 PVÄ (HALLITUKSEEN NÄHDEN SITOVA)

Taulukko 8: Salon seudun koulutuskuntayhtymän rahoitusosa (1000€).

Suunnitelmakaudella vuoden 2023 toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran netto on negatiivinen 1,815 milj. euroa. Tähän vaikuttavat investoinnit: irtaimen omaisuuden investointeihin on varattu määrärahaa yhteensä 0,340 milj. euroa ja kiinteään omaisuuteen 2,550 milj. euroa. Vuonna 2023 investointien ja lyhennysten kattamiseen käytetään sekä tulorahoitusta että kassavaroja. Investointien tulorahoitus -tunnusluku osoittaa, että investoinneista pystytään rahoittamaan tulorahoituksella 37 prosenttia.

Suunnitelmavuosina 2024 – 2025 toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran netto kääntyy jälleen positiiviseksi. Suunnitelmavuosina 2024-2025 vuosikate riittää yksistään kattamaan sekä suunnitellut investoinnit että vieraan pääoman lyhennykset.

Pitkän aikavälin tavoitteena on kattaa investoinnit kokonaan omarahoituksella. Taulukossa 9 on esitetty investointien omarahoitusosuuden kehittyminen viiden vuoden tarkastelujaksolla.

	TP 2021	oik. TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan ja investointien vuotuinen rahavirta	931	-642	-1 815	629	379
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	0	289	-1 525	-896	-517

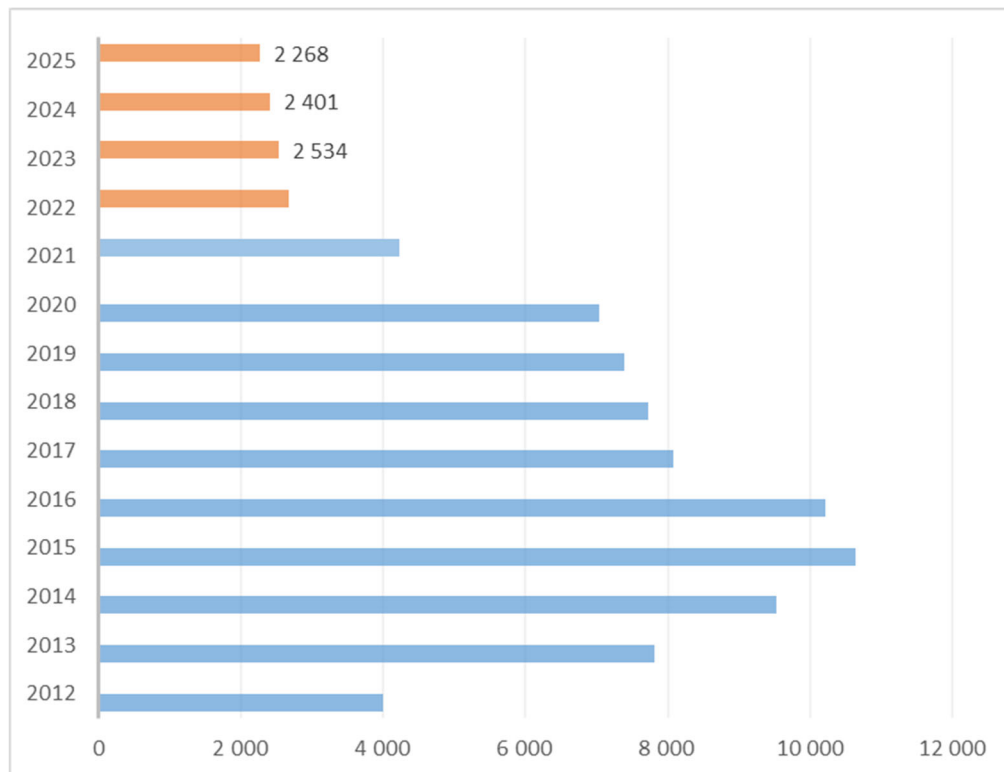
Taulukko 9: Toiminnan ja investointien omarahoitusosuuden kehitys tarkastelu-ajanjaksolla 2021 – 2025.

Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma -julkaisussa todetaan, että jos tarkasteltaviin vuosiin sisältyy määrältään tavanomaista suurempia investointeja, on kertymäkautta perusteltua pidentää. Kuntayhtymän tavanomaista suuremmat investointikohteet ovat vuonna 2023 kiinteistöihin liittyvät hankkeet yhteensä 2,5 milj. euroa. Suunnitelmavuosina 2024-2025 investointimäärärahan suurus alenee huomattavasti. Tämän takia on perusteltua pidentää kertymäkautta vuoteen 2027, jolloin toiminnan ja investointien rahavirran kertymän tulee olla vähintään 0. Tunnusluvun arvo 0 osoittaa, että investoinnit pystytään rahoittamaan kokonaan omarahoituksella.

Vaikka toiminnan ja investointien rahakertymä on negatiivinen suunnitelmakauden lopussa, kuntayhtymällä ei ole tarvetta nostaa lainaa suunnitelmakaudella. Investoinnit pystytään rahoittamaan tulevalla talousarviovuodella tulorahoituksella sekä kassavaroilla. Suunnitelmavuosina vuosikate riittää kattamaan investoinnit.

9.1 Vieras pääoma

Valtuuston hyväksymän rahoituksen perusteiden (valt 22.5.2012 § 10) mukaisesti pitkäaikaista vierasta pääomaa ei käytetä käyttötalouden menojen kattamiseen, vaan ainoastaan toiminnallisesti ja taloudellisesti mielekkäiden investointien rahoittamiseen. Vieraan pääoman lyhennysohjelma on pääsääntöisesti laadittu sel-laiseksi, että se vastaa käyttöomaisuuden kulumista eli suunnitelman mukaisia poistoja. Kuntayhtymä on vuosina 2021 ja 2022 lyhentänyt lainoja etupainoitteisesti. Kuvassa 15 on esitetty kuntayhtymän lainapääoman kehitys ajanjaksolla 2012 – 2025.



Kuva 15: Lainapääoman kehittyminen 2012 - 2025

9.2 Sitovuus ja seuranta

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovaa ovat lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset sekä tunnusluvuista laskennallinen lainanhoitokate (vähintään). Hallitukseen nähden sitova on kassan riittävyys (vähintään). Tunnusluvuista laskennallisen lainanhoitokatteen arvo vaihtelee suunnitelmakaudella välillä 2,9 – 3,6. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2. Tunnusluvun ollessa alle 1 joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan/kuntayhtymän omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kuntayhtymällä lainanhoitokyky säilyy koko suunnitelmakaudella hyvänä.

Maksuvalmiuden odotetaan myös pysyvän koko suunnitelmakaudella hyvällä tasolla. Maksuvalmiutta kuvaavan tunnusluvun kassan riittävyyden lopullista toteutumista suunnitelmavuosina on haasteellista ennustaa, koska siihen vaikuttaa mm. muiden maksuvalmiuden muutokset – erä sekä talousarviovuoden 2021 rahoituslaskelman toteutuminen tilinpäätöksessä. Muiden maksuvalmiuden muutokset – erää ei oteta huomioon talousarvion rahoitusosassa, koska mainittuun erään sisältyviä vaihto-omaisuuden ja saamisten muutoksia sekä korottomien velkojen muutoksia ei käytännössä voida ennustaa etukäteen. Kassan riittävyys vaihtelee suunnitelmakaudella 83 - 102 päivää.

Valtuuston hyväksymien rahoituksen perusteiden 3 §:n mukaisesti kuntayhtymän hallitukselle ja valtuustolle raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä vieraan pääomanmäärästä ja erääntymisaikataulusta, rahoituksen oleellisimmista riskeistä ja mahdollisten koronvaihtosopimusten markkina-arvoista taseen liitetiedoissa. Kuntayhtymän hallitus hyväksyy erikseen tarvittaessa kerran vuodessa lainojen nostosuunnitelman.

10. Yhteenveto keskeisistä tulo- ja menoeristä, sitovista eristä; sekä seuranta

Alla olevasta taulukosta 10 käyvät ilmi kuntayhtymän keskeiset tulo- ja menoerät.

1 000 €	TP2021	oik.TA 2022	TAE2023	TA%	TS2024	TS 2025
Toimintatuotot	22 421	21 618	22 181	103 %	22 565	22 565
Myyntituotot	21 506	21 014	21 662		22 108	22 108
Tuet ja avustukset	569	324	236		173	173
Muut toimintatuotot	346	280	284		284	284
Toimintakulut	-19 964	-20 796	-21 030	101 %	-21 258	-21 301
Henkilöstökulut	-13 250	-13 840	-13 661	99 %	-13 733	-13 633
Palvelujen ostot	-2 489	-2 620	-2 594	99 %	-2 594	-2 594
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 621	-2 658	-3 020	114 %	-3 020	-3 020
Avustukset	-32	-83	-106	128 %	-122	-122
Muut toimintakulut	-1 571	-1 595	-1 648	103 %	-1 789	-1 932
Toimintakate	2 457	823	1 152	140 %	1 307	1 264
Rahoitustuotot ja -kulut	-386	-174	-77	44 %	-73	-70
Vuosikate	2 072	648	1 075	166 %	1 234	1 194
Poistot ja arvonalentumiset	-1 986	-1 769	-1 957	111 %	-2 140	-2 157
Tilikauden tulos	85	-1 121	-882		-906	-963
Tilinpäätöserät	490	493	480		480	480
Tilikauden ylijäämä	575	-627	-402		-426	-483
Kertynyt ylijäämä	13 474	12 847	12 445		12 019	11 536
Investointimenot yhteensä (BRUTTO)	-1 141	-1 290	-2 890		-605	-815
Investointihyödykkeiden luovutustulot (BRUTTO)	26	0	0		0	0
Lainakanta	4 233	2 667	2 534		2 401	2 268
Henkilötyövuodet	225	231	234		230	228

Taulukko 10: Yhteenveto keskeisistä tulo- ja menoeristä

Strategiaosassa valtuustotasolla sitovia ovat tulokorttiin kirjatut strategisten painopisteiden mittareille asetetut tavoitteet.

Käyttötaloulososassa valtuustotasolla sitovia ovat ammattiopiston sekä koulutuksen järjestämispalveluiden tilikauden toimintakatteet. Tuloslaskelmaosassa sitova taso valtuustoon nähden ovat rahoitustulot ja -menot, netto. Tunnuslukuista sitova on kuntayhtymän toimintakateprosentti (vähintään). Investointiosassa sitovia eriä ovat kiinteän omaisuuden investointihankkeille hyväksytyt määrärahat ja irtaimelle omaisuudelle hyväksytty kokonaismääräraha. Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat lainakannan sekä oman pääoman muutokset. Tunnuslukuista valtuustoon nähden sitova on laskennallinen lainanhoitokate (vähintään) sekä hallitukseen nähden kassan riittävyys (vähintään).

Valtuustolle raportoidaan toiminnan ja talouden toteutuminen tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarvion ja tuloskorttien tavoitteiden toteutuminen raportoidaan hallitukselle neljännesvuosittain. Taulukossa 11 on esitetty yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden sitovista eristä.

	SITOVUUS	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Nettoyksiköt			
Koulutuksen järjestämispalvelut	N		116
Ammattiopisto	N		1 036
TULOSLASKELMAOSA			
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	N	77	
INVESTOINTIOSA			
Kiinteä omaisuus	B	2 550	
Peruskorjaus, Taitajankatu 6 Katon uusiminen ja räystäiden rakentaminen		2 050	
Laajennus, Taitajankatu 4 raskaan kaluston jarrudynamometrihalli ja suurteholatauspiste		500	
Irtain omaisuus	B	340	
Koulutuksen järjestämispalvelut		155	
Ammattiopisto		185	
RAHOITUSOSA			
Lainakannan muutokset	B	133	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		133	
Oman pääoman muutokset	B	0	
YHTEENSÄ		3 100	1 152
Vaikutus maksuvalmiuteen			1 948
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		3 100	3 100

Taulukko 11: Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden sitovien erien yhteenveto (1000€)

11. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

11.1 Johdanto

Koulutuskuntayhtymässä toiminto- ja alakohtaista henkilöstösuunnittelua tehdään talousarvion laatimisen yhteydessä sekä strategiasta johdetussa toiminnansuunnittelussa. Hyvällä henkilöstöjohtamisella varmistetaan henkilöstön osaaminen ja työkyky, joiden vaikutus näkyy myös henkilöstökuluissa. Kuntayhtymän strategian mukaan henkilöstöjohtamisessa keskeisimpiä arvoja ovat työhyvinvointi, työkyvyn ylläpito sekä jatkuva osaamisen kehittäminen.

Koulutuskuntayhtymän visio on laadukkaita monialainen ammatillisen osaamisen kehittäjä. Strategia korostaa sitoutumista, motivaatiota ja yhteisiä tavoitteita. Sisäisen yrittäjyyden ja yrittävän toimintakulttuurin vahvistamisessa lähtökohtana on, että jokainen osallistuu ja ottaa vastuun toiminnan ja oman työn jatkuvasta kehittämisestä.

11.2 Henkilöstön määrä ja rakenne

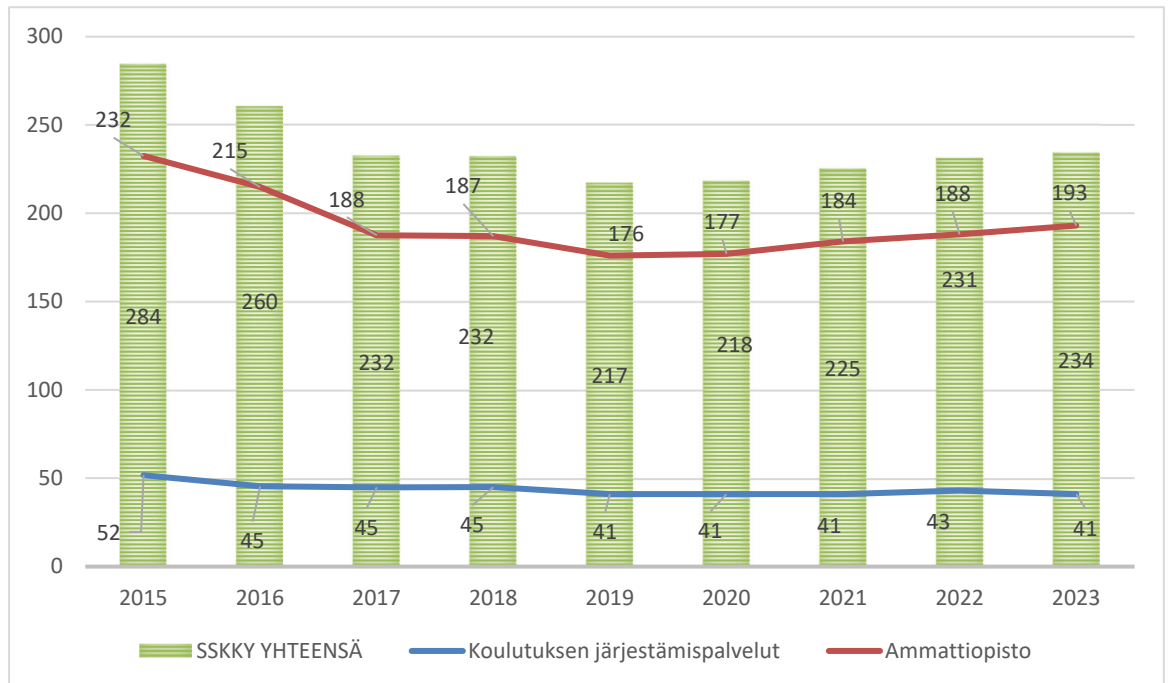
Henkilöstömäärä Salon seudun koulutuskuntayhtymässä 10/2022 on 246 (10/2021 hlöstömäärä 248), joista ammattiopistossa (AMO) työskenteleviä on 204 (205) ja koulutuksen järjestämispalveluissa (KPJ) 42(43). Määräaikaista henkilöstöstä on 41 (43) eli 16,7 % (17,3 %).

Salon seudun koulutus Oy:ssä (Edusalo) työskentelee 8 (9) henkilöä.

	<u>Henkilöstömäärä</u>	<u>vakituiset</u>	<u>määräaikaiset</u>	<u>määräaikaisista sijaisia</u>
KJP	42	42	0	0
AMO	204	163	41	9
YHT.	246	205	41	9

Taulukko 12: Henkilöstömäärä 10/2022.

Henkilötyövuosien määrän kehittyminen ajanjaksolla 2015 - 2023 on kuvattu alla olevassa kuvassa 16. Vuosien 2022 ja 2023 luvut ovat ennusteita. Henkilötyövuosien oletetaan kasvavan suunnitelmakauden ensimmäisenä vuotena 2023, jonka jälkeen henkilötyövuodet laskevat opettajien ja ohjaushenkilöstön palkaamiseen 2019-2022 myönnetyn lisärahoituksen tultua käytetyksi.



Kuva 16: Henkilötyövuodet 2014 – 2022.

Määräaikaiset palvelussuhteet ovat tyypillisiä opetusalaalla perustelluissa ja lainmukaisissa tilanteissa. Määräaikaisten opettajien määrä ammattiopistossa on lisääntynyt huomattavasti vuodesta 2021 alkaen, johtuen opetus- ja kulttuuriministeriön lisäsuoritepäätöksistä. Rahoituksen määräaikaaisuudesta johtuen myös siihen perustuvat rekrytoinnit ovat olleet määräaikaisia ja määräaikaisten osuuden vuonna 2023 ennustetaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2022.

Eläkeuudistuksen myötä eläkkeen alaikäraja nousi vuodesta 2018 alkaen 63 vuodesta asteittain 65 ikävuoteen. Kullekin tuli oma tavoite-eläkeikä, joka kompensoi elinaikakertoimen vaikutusta. Aiempien vuosien tapaan eläköitymisen myötä vapautuvien tehtävien täyttäminen yksi-yhteen periaatteella ei ole kaikissa tilanteissa tarkoituksenmukaisinta. Kaikkiin tehtäviin ei automaattisesti rekrytoida uutta työntekijää, vaan osa eläköitymisistä korvataan töiden uudelleen organisoinnin ja tehtävämuutosten kautta.

Tulosaluekohtaisia henkilöstösuunnitelmia tarkennetaan vuosittain osana toiminnan suunnittelua. Henkilöstösuunnitelmissa tulosalueet tuovat esiin rekrytointitarpeita, ennakoivat poistuvia tehtäviä ja muita mahdollisia muutoksia tulosalueen toimintaan strategia huomioiden.

11.3 Periaatteet erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä

Henkilöstö palkataan kuntayhtymän palvelukseen pääsääntöisesti vakituisiin palvelussuhteisiin. Kuntayhtymän johtaja päättää toistaiseksi voimassa olevien työ-sopimussuhteisten tehtävien perustamisesta talousarvion sallimissa puitteissa hal-lituksen määrittelemien periaatteiden mukaisesti. Kuntayhtymän hallitus päättää virkojen perustamisesta.

Vastuullinen henkilöstöjohtaminen lähtee strategisesta henkilöstösuunnittelusta, jossa tarkastellaan kriittisesti jokaisen rekrytoinnin tarpeellisuus. Rekrytointi pe-rustuu henkilöstösuunnitteluun, jossa tarkastellaan toiminnoissa ja tehtävissä tar-vittava resurssi, osaaminen ja rekrytoinnin kustannukset.

Määräaikaisen henkilöstön palkkaamisessa tulee huomioida:

- Määräaikaisella palvelussuhteella tulee olla työsopimuslain 1 luvun 3 §:n tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 2 luvun 3 §:n mukaiset perusteet.
- Määräaikaisuuden peruste tulee ilmetä hr-järjestelmässä (Populus) tehtä-västä virkamääräyksestä tai työsopimuksesta.
- Palkkaamispäätöksen tulee koskea koko määräaikaisen tehtävän kestoai-kaa, jotta vältetään välittömästi toisiaan seuraavien palvelussuhteiden ket-jutukselta.

Laissa hyväksyttyjä määräaikaisuuden perusteita virkasuhteessa ovat tehtävän luonne (esim. projekti), sijaisuus, erikseen säädetty perusteet (esim. se ettei viran-haltija täytä viran kelpoisuusvaatimuksia), avoinna olevaan virkasuhteeseen kuulu-vien tehtävien hoidon järjestäminen tai muu näihin rinnastettava toimintaan liittyvä määräaikaista virkasuhdetta edellyttävä seikka tai viranhaltijan oma pyyntö.

Työsuhteissa perusteltuja syitä ovat mm. oma pyyntö, työn luonne, sijaisuus, har-joittelu, muu edellisiin rinnastettava tai muu toimintaan tai suoritettavaan työhön liittyvä perusteltu syy. Sellainen voi olla esim. vakiintumattomuus aloitettaessa uutta toimintaa.

Määräajan pituutta ei ole laissa määritelty. Määräaikaisen virka-/työsuhteen pituus määräytyy eri tavoin, joko kalenteriajan mukaan tai tehtävän mukaisesti. Sijaista ei tarvitse ottaa koko siksi ajaksi, kun määräaikaisuuden peruste on olemassa, jos tar-vetta tehtävän hoitoon ei ole koko ajaksi. Opettajien kelpoisuusasetus määrit-telee määräajat epäpätevien opettajien palkkaamiseksi.

11.4 Työkyky ja työmarkkinakelpoisuus

Henkilöstöjohtamisessa keskeisimpiä arvoja ovat työhyvinvointi, työkyvyn ylläpito sekä jatkuva osaamisen kehittäminen. Työntekijöiden työkykyä tuetaan mm. työterveyshuollon toimintasuunnitelman ja varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti. Varhaisen tuen toimintamalli perustuu aikaiseen reagointiin ja tukee jo ensimmäisten työkyvyn heikkenemisen merkkien ilmaantuessa. Toimintamalli sisältää varhaisen, tehostetun ja työhön paluun tuen sekä sairauspoissaolojen hallintamallin.

Työkykyyn vaikuttava tekijä on myös työyhteisön toimintakulttuuri. Työyhteisön tai henkilön työkyvyn ongelmat tulee käsitellä varhaisen tuen mallin mukaisesti riittävän varhaisessa vaiheessa. Esihenkilöllä on oikeus ja velvollisuus ottaa työkyky puheeksi työntekijän kanssa, jos hän havaitsee merkkejä mahdollisesta työkyvyn alenemisesta. Tarvittaessa näihin keskusteluihin osallistuu työterveyshuollon edustaja.

Lainsäädäntö edellyttää työnantajaa tukemaan henkilöstön työssäjaksamista entistä aikaisemmassa vaiheessa. Toimenpiteet työkyvyn tukemiseksi on käynnistettävä viimeistään siinä vaiheessa, kun työntekijälle on kertynyt sairauspoissaoloja 30 päivää kalenterivuoden aikana. Kertyneistä poissaoloista on myös ilmoitettava työterveyshuoltoon. Henkilöstöhallinto huolehtii poissaolotietojen ilmoittamisesta keskitetysti.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti työntekijöille tehdään työn alkaessa työhöntulotarkastus. Tavoitteena on työkyvyn selvittäminen, tukeminen ja seuranta työuran kaikissa vaiheissa. Terveiden seurantatarkastukset tehdään 1-5 vuoden välein riippuen työssä altistumisesta ja työntekijän terveydentilasta. Ikäryhmätarkastukset tehdään viiden vuoden välein ja yli 50-vuotiaille työntekijöille kolmen vuoden välein. Vajaakuntoisuuteen sekä työkyvyn arviointiin ja seurantaan liittyvät terveystarkastukset tehdään yksilöiden tarpeen mukaisesti.

Henkilöstön keski-ikä 2022 vuoden alussa oli 47,93 vuotta ja lähes joka kolmas on yli 55-vuotias. Työnkaarijohtamisessa otetaan huomioon eri ikävaiheissa olevien työntekijöiden erilaiset johtamistarpeet sekä iän ja elämäntilanteen vaikutus työn tekemiseen. Keskeistä on havaita ja huomioida eri-ikäisten ja eri elämäntilanteissa olevien tarpeet työssä, tarpeet töiden yksilölliseen suunnitteluun sekä yhteistyön sujuminen kokeneiden ja vähemmän kokeneiden kesken.

Eri ikäpolviin kuuluvien työntekijöiden yhteinen osaamisen ja kokemuksen jakaminen hyödyttää kaikkia osapuolia. Joustavat työjärjestelyt mahdollistetaan tarpeiden mukaan työuran ja elämänkulun eri vaiheissa. Työuran loppuvaiheessa valmistaudutaan eläkkeelle siirtymiseen ja suunnitellaan tiedon sekä osaamisen siirtäminen.

Kuntayhtymässä suhtaudutaan myönteisesti työaikajoustoihin, jotka mahdollistavat paremmin työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen sekä ikääntyvien tai osatyökyisten työntekijöiden erityistarpeiden huomioimisen. Osa-aikatyön syitä voivat

olla esim. osa-aikaeläke, osittainen hoitovapaa, osatyökyvyttömyyseläke tai henkilön oma toive. Osa-aikatyön järjestelyiden lähtökohtana on, että perustehtävän hoitaminen turvataan myös näissä tilanteissa.

11.5 Ammatillinen osaaminen

11.5.1 Arvio osaamistarpeista

Kuntayhtymän yhtenä strategisena tavoitteena on osaava ja innostunut henkilöstö, jolla on halu ja tahto kehittää itseään ja työyhteisöään yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tätä tavoitetta kohti päästään erityisesti tiimityöskentelyä kehittämällä. Toimivalle tiimille on ominaista vahva ja selkeä yhteinen päämäärä sekä jokaisen tiimin jäsenen voimavarojen ja osaamisen hyödyntäminen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimiva tiimi on enemmän kuin osiensa summa.

Yhtenä merkittävänä koulutuskuntayhtymän epävarmuustekijänä on tunnistettu vihreä siirtymä, jonka nopeus kasvaa ja luo uusia osaamistarpeita. Siirtymä edellyttää uutta teknologiaa, tuotantoa ja palveluja, jotka heijastuvat muutoksina ammatti- ja elinkeinorakenteissa. Työtehtävien muuttuessa, uusien syntyessä ja vanhojen hävitessä osaamista on päivitettävä useilla sektoreilla, mikä haastaa sekä työmarkkinoita että koulutusjärjestelmää.

Nykyisessä digitaalisessa maailmassa tietoturvaosaaminen kuuluu jokaiselle ja sitä voidaan pitää kaikille kuuluvana kansalaistaitona, jolla on merkitystä sekä työelämässä että yksityiselämässä. Tiedonhallintalaki edellyttää, että henkilöstöllä ja tiedonhallintayksikön lukuun toimivilla on riittävä tuntemus voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä ja tiedonhallintayksikön ohjeista.

Kuntayhtymän toiminnan tavoitteena on tuottaa laadukasta osaamista työelämään ja jatko-opintoihin. Tämä tavoite edellyttää kullakin alalla vankkaa substanssin hallintaa, hyvää ohjausosaamista sekä opetusmenetelmien kehittämistä hyödyntämällä digitalisaation alakohtaisia mahdollisuuksia. Uusilla, koko ajan kehittyvillä teknologisilla ratkaisuilla pystytään kehittämään digitalisaatio-opetusta.

11.5.2 Ammatillisen osaamisen kehittäminen

Henkilökohtaisissa sekä ryhmäkehityskeskusteluissa tunnistetaan henkilöstön kehittymistarpeet ja esihenkilöiden ja johdon keskustelujen kautta tunnistetaan koko kuntayhtymää koskevat kehittämistarpeet eri henkilöstöryhmittäin. Tasapainoinen osaamisen ja resurssien kohdentaminen edistää myös työhyvinvointia.

Osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen on keskeinen osa johtamista ja esihenkilötyötä. Johdon ja esihenkilöiden tulee aktiivisesti johtaa työntekijöiden osaamisen kehittämistä sekä luoda erilaisiin osaamistarpeisiin ja -tilanteisiin sopivia ra-

kenteita, prosesseja ja tukijärjestelmiä. Tärkeä osa näitä rakenteita on luoda mahdollisuus ammatilliseen vuorovaikutukseen työpaikalla. Työntekijöiden on omalta osaltaan huolehdittava siitä, että osaaminen ja ammattitaito vastaavat työn ja työtehtävien vaatimuksia, osaaminen muuttuu uudistuvaksi toiminnaksi ja paremmaksi toiminnan tulokseksi ja että työpaikalla on myönteinen osaamisen jakamista arvostava ilmapiiri.

Henkilöstön kehittämisen lähtökohtana ovat kuntayhtymän toiminnan tarpeet ja työntekijöiden pitkän aikavälin työllistymismahdollisuudet työnantajan palveluksessa. Kukin tulosalue vastaa työntekijöidensä kehittämisestä. Työntekijän ammatillisen osaamisen muutostarpeet arvioidaan ammattialakohtaisesti.

Osaamisen kehittämisen keinot kaikilla työntekijäryhmillä ovat monipuolisia, mm. perehdytys, työnopastus, työohjeet, benchmarking, kehittämisprojektit, tiimityö, mentorointi, työkierto, sijaisuudet, verkosto-oppiminen, työssäoppiminen sekä omassa työssä kehittyminen.

11.6 Suunnitelmien toteutumisen seuranta

Henkilöstösuunnitelma ja koulutustavoitteet päivitetään vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä johtoryhmässä sekä yhteistoimintaryhmässä. Tulosalueet seuraavat suunnitelmien toteutumista ja päivittävät niitä säännöllisesti vuoden kuluessa.

12. Salon seudun koulutus oy

Vastuuhenkilö: Salon seudun koulutus oy:n toimitusjohtaja

	TP2021	TA2022	TAE2023
LIKEVAIHTO	1 003	1 090	1 046
Materiaalit ja palvelut			
Materiaalit	-36	-30	-30
Ulkopuoliset palvelut	-104	-110	-96
Henkilöstökulut	-566	-588	-566
Poistot ja arvonalentumiset	-31	-17	-17
Liiketoiminnan muut kulut	-345	-341	-338
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	-80	4	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-3	0	0
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-83	4	0
TILIKAUDEN VOITTO	-83	4	0

Taulukko 13: Salon seudun koulutus oy:n tuloslaskelma (1000€)

Strategia

Salon seudun koulutus oy toteuttaa konsernin talous- ja toimintasuunnitelmassa asetettuja strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Yhtiön sisäisessä strategisessa suunnitelmassa painopisteet ovat tunnettuus, uudet tuotteet ja kannattava kasvu.

Toiminta-ajatus

Yhtiön perustamisen taustalla on kuntalain 126 § mukainen yhtiöittämisvelvoite. Osakeyhtiö tuottaa markkinaehtoisesti toteutettavia koulutuksia, kuten ei-tutkintoonjohtava ammatillinen työvoimakoulutus, maahanmuuttajien kotouttamiskoulutus, kielikoulutus, uravalmennus ja yhteishankintakoulutus. Lisäksi toteutetaan muuta ei lakisääteistä koulutusta kuten ajokorttiluokkien korotusta, lupakortti-, lyhyt- ja henkilöstökoulutukset, jotka eivät ole tutkintoon johtavaa koulutusta.

Toiminnan kuvaus

Salon seudun koulutus oy:n tarvitsemat tukipalvelut ostetaan koulutuskuntayhtymältä. Niitä ovat opintotoimisto-, opetuksen hallinto-, talous- ja henkilöstöhallinto- sekä tietotekniikka- ja arkistointipalvelut. Kuntayhtymä vuokraa myös osakeyhtiön tarvitsemat tilat laitoshuoltopalveluineen.

Ylintä päätäntävaltaa käyttää yhtiökokousedustajana koulutuskuntayhtymän hallitus, joka valitsee osakeyhtiön hallituksen. Yhtiön toimintaa johtaa hallituksen nimeämä toimitusjohtaja.

Toiminnan painopistealueet 2023

Salon seudun koulutus Oy:n toimintaa on tarkoitus kehittää vuoden 2023 aikana tuomalla toiminnan piiriin uusia palvelukokonaisuuksia verkkokoulutuksina ja uusia koulutuksia sekä yksityishenkilöille että yrityksille. Uudet kotisivut mahdollistavat paremmat viestintämahdollisuudet. Tavoitteena on tuottaa kustannustehokkaasti ja kannattavasti alueen elinkeinoelämälle ja asukkaille palveluita, joiden saatavuus muutoin on rajallista.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset ja vaikutukset taloussuunnitelmakaudella

Kotoutumiskoulutukseen osallistuvien määrä tulee lisääntymään ukrainalaisten opiskelijoiden suuren määrän johdosta. Salon lisäksi muihin lähikuntiin on tarve perustaa kotoutumiskoulutuksen opetusryhmiä. Ukrainan sodan vaikutuksia ja opiskelijoiden liikkuvuutta on vaikea ennustaa. Kotouttamistoiminnan tavoitteena on kaikkien opiskelijoiden osalta nopea siirtyminen jatko-opiskeluun tai työelämään. Edusaloissa ammatillisen kotouttamiskoulutuksen opetuksen jatko on riippuvainen tarjouspyynnössä menestymisestä kesällä 2023. Uravalmennuksen osalta opiskelijamäärät ovat edelleen pienenemässä, koska työllisyysluvut ovat ennätyksellisen alhaalla. Haasteena on opiskelijoiden saaminen aloittaviin ryhmiin.

Yhteishankintakoulutusten osalta taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen vaikuttaa eniten se, miten hyvin omat markkinointitoimet yritysten kanssa onnistuvat. Näiden osalta merkittävänä tekijänä on tiivis yhteistyö alueen työpaikkojen kanssa ja työelämän koulutustarpeiden tunnistaminen, niihin vastaaminen ja palvelujen markkinointi. Lisäksi yhteishankintakoulutuksissa ratkaisevaa on ympärillä olevan elinkeinoelämän menestyminen niin taloudellisesti kuin yritysten henkilöstöresursien osalta. Yhteishankintakoulutuksen tulevaisuutta heikentää valtion toimet, koska ELY:n rahoitusta tullaan leikkaamaan varsinkin Rekrykoulutuksien osalta. Lyhyt- ja lupakorttien suosio kasvaa kahdesta syystä: verkkokoulutuksien tarjonta lisääntyy ja direktiivipäivien aikarajat ovat umpeutumassa 2024.

Uusien liiketoiminta-alueiden käynnistämiseen on löydyttävä uusia osajia ja yritysyhteistyökumppaneita. Yhteistyötä Salon kaupungin toimijoiden kanssa tiivistetään ja tavoitteena on olla aktiivinen toimija. Asia on merkityksellinen, koska pääosa nykyisistä TE-toimistojen tehtävistä siirtyy kuntien vastuulle 1.1.2025.

13. Koulutuskuntayhtymän konserni

Koulutuskuntayhtymän konserniin kuuluvat Salon seudun koulutuskuntayhtymä emoyhteisönä ja sen 100 % omistama Salon seudun koulutus oy.

Koulutuskuntayhtymä vastaa lakisääteisen toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämisestä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan mukaisesti, omistajaohjauksesta, hallinto- ja tukipalveluista sekä tilapalveluista. Koulutus oy:n tehtävänä on tuottaa ei lakisääteistä koulutusta, jossa toimitaan kilpailuilla markkinoilla.

Koulutuskuntayhtymän konsernin yhteisinä tukipalveluina toteutetaan talous-, hallinto- ja tietohallintopalvelut, henkilöstöhallinto sekä sisäinen tarkastus.

Koko kuntayhtymäkonsernille asetettavat taloudelliset tavoitteet on esitetty taulukossa 14.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Konsernin toimintatuotot toimintamenoista %	112 %	104 %	105 %	105 %	105 %
Konsernin vuosikate poistoista %	100 %	36 %	55 %	49 %	42 %

Taulukko 14: Kuntayhtymäkonsernille asetettavat tavoitteet 2023 – 2025

14. Kuviot ja taulukot yhteenveto

KUVAT		SIVU
Kuva 1.	Salon seudun koulutuskuntayhtymän resurssien suhteellinen kehittyminen verrattuna vuoden 2018 tasoon.	5
Kuva 2.	Salon seudun koulutuskuntayhtymän organisaatio.	14
Kuva 3.	Kuntayhtymän toiminnan- ja taloussuunnitelman valmistelun viitekehys	17
Kuva 4.	Kertynyt ylijäämä 2018-2025	18
Kuva 5.	Eri rahoituselementtien osuudet laskennallisesta rahoituksesta vuonna 2022 ja vuonna 2023 (milj. euroa)	19
Kuva 6.	Opiskelijavuodet 2019-2022	21
Kuva 7.	Kehittämistoimien vaiheittainen eteneminen	22
Kuva 8.	Salon seudun ammattiopiston organisaatio	27
Kuva 9.	Koulutuksen järjestämispalveluiden organisaatio	31
Kuva 10.	Koulutuksen järjestämispalveluiden toimintakulujen jakautuminen eri tukipalveluiden kesken.	32
Kuva 11.	Kuntayhtymän toimintatuottorakenne 2021-2023	35
Kuva 12.	Kuntayhtymän toimintakulurakenne 2021-2023	36
Kuva 13.	Lisäsuoriterahoitusten tuloutus ja käyttö ajanjaksolla 2019 – 2023	37
Kuva 14.	Opetukseen ja ohjaukseen myönnetyllä lisäsuoriterahoituksella palkatut henkilöttyövuodet ja niiden osuus koko opetus- ja ohjaushenkilöstön henkilöttyövuosista 2019-2023	38
Kuva 15.	Lainapääoman kehittyminen 2012 - 2025	42
Kuva 16.	Henkilöttyövuodet 2014 – 2022.	47
TAULUKOT		
Taulukko 1.	Kuntayhtymän tuloskortti	10
Taulukko 2.	Kuntayhtymän riskisuunnitelman mukaiset keskeisimmät riskit.	26
Taulukko 3.	Salon seudun ammattiopiston tuloarviot ja määrärahat (1000€)	30
Taulukko 4.	Koulutuksen järjestämispalveluiden tuloarviot ja määrärahat (1000 €)	33
Taulukko 5.	Salon seudun koulutuskuntayhtymän tuloslaskelma (1000 €)	34
Taulukko 6.	Nettolisäyksen muodostuminen	35
Taulukko 7.	Investointimäärärahat yhteensä (1000 €)	39
Taulukko 8.	Salon seudun koulutuskuntayhtymän rahoitusosa (1000€).	41
Taulukko 9.	Toiminnan ja investointien omarahoitusosuuden kehitys tarkasteluajanjaksolla 2021 – 2025.	41
Taulukko 10.	Yhteenveto keskeisistä tulo- ja menoeristä	44
Taulukko 11.	Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden sitovien erien yhteenveto (1000€)	45
Taulukko 12.	Henkilöstömäärä 10/2022.	46
Taulukko 13.	Salon seudun koulutus oy:n tuloslaskelma (1000€)	52
Taulukko 14.	Kuntayhtymäkonsernille asetettavat tavoitteet 2023 - 2025	54